

Domoljub

V Ljubljani, 29. januarja 1936

Leto 49 • Štev. 3

Ne zamudite ugodne prilike

Zadnji dan meseca januarja je za vsakega našega naročnika važen. Ta dan je namreč še mogoče oddati na pošto celoletno naročnino za »Domoljuba«, da imate potem v slučaju požarne nezgode pravico do podpore 1000 dinarjev, ki jih plača uprava »Domoljuba« svojim naročnikom, v smislu spodaj objavljenega pravilnika.

Pravilnik

I. Vsak »Domoljubov« naročnik, ki je v mesecu januarju poravnal celoletno naročnino za leto 1936, prejme od uprave »Domoljuba« podporo v znesku 1000 Din. ako mu v tem letu hiša, v kateri redno stanuje, pogori, da v njej ni mogoče več stanovati. Isto velja za naročnike, ki nimajo lastne hiše, pa jim ob požaru hiše pogori stanovanjska oprava.

II. Naročnik »Domoljuba« je oni, na čigar naslov list prihaja, oziroma kdor je vpisan pri poverjeniku, ne glede na to, kdo je dal denar za naročbo lista.

III. Naročniki, ki prejemaajo list pri poverjeniku, naj tam plačajo celoletno naročnino v zgoraj navedenem času in poskrbe, da bosta seznan naročnikov in naročnina

pravočasno odposlana »Domoljubov« upravi v Ljubljani.

IV. Naročnik-pogorelec naj naznanilo o požaru priloži potrdilo županstva in župnega urada, da mu je brez lastne krivde pogorela stanovanjska hiša ali stanovanje in da je — če prejema list pri poverjeniku — res pravočasno plačal celoletno naročnino za leto 1936.

V. Požarna podpora se ne izplača, četudi bi bili izpolnjeni vsi drugi pogoji:

1. pogorelcu-naročniku, ki je požar sam povzročil;

2. naročniku, ki mu pogore samo gospodarska poslopja: blev, skedenj, svinjaki, stelnik, kolnica, kozolec itd.;

3. stanovanjskim podnajemnikom;

4. lastniku dveh ali več stanovanj. hiš, ako mu pogori hiša, v kateri redno ne stanuje.

Če pogori hiša moža, čigar žena je naročena na »Domoljuba«, ali hiša očeta, čigar sin ali hči prejema »Domoljuba«, pogorelec nima pravice do podpore.

Uprava »Domoljuba« se bo tega pravilnika točno držala in prošnji neupravičencev ne bo uvaževala.

Ne več novih bremen!

Bliža se čas, ko lahko prigrmi nad nas razglas: »Ne kupujte več šolskih knjig, kakete so založili zasebni založniki. Samo v državnih tiskarnah tiskane knjige so veljavne.«

Kadarkoli bi prišel ta razglas in če bi prišel tudi čez sto let, bi pomenila njegova beseda močno breme za naše šolstvo, za starše, za zasebne tiskarne.

Za naše šolstvo. Poglejmo samo na izkušnje, ki jih imajo skoro povsod z monopolskimi šolskimi zvezki. Dragi so dovolj. Papir v njih je slab. Zasebni trgovci jih domalega nikjer nečesto prodajati. Zakaj, to je njihova reč. Posledica tega je, da jih morajo šole v začetku leta, naročati naravnost iz Belgrada. In je treba na predpisane zvezke čakati domalega en mesec. Ali je to čakanje našim šolam v korist? Le kdor je udarjen s kurjo slepoto, bi mogel kaj takega trditi.

Udarec bi bil tak ukaz za naše starše. Le pomislite: Učna knjiga bi bila monopol kakor je tobak, sol, vžigalica itd. To se pravi, da sme take reči prodajati samo država. Kaj pa, če bi knjigo prodal avtorju tovarišu

ubogi učenec ali njegovi starši. Se to; ali bi jo smel brez strahu prepustiti svojemu mlajšemu bratcu? Treba bi bilo zakon samo strogo in dobesedno razlagati — in to je pri nas vse mogoče, ker smo navadno bolj belgrajski nego je Belgrad sam — pa bi bilo potov in šikaniranja in kazni in nepotrebnih stroškov, da bi lahko za vso ceno pozidali nov babilonski stolp.

In nazadnje breme še za tiskarne in za knjigotlačce. Cemu umetno uvajati pomanjkanje dela in brezposelnost? Ali nima država nobenih drugih sredstev, da lahko nadzira tiskarne in trgovce, če bi se pregrešili s previsokimi cenami, z odušitvom? Ali bo enakost učnih knjig res prinesla raj na zemljo?

Preveč smo se udali slepilom enotnosti. Vsi ljudje naj enako mislijo, enako govorijo, kmalu bo kdo prišel še z zahtevami: vsi državljani naj bodo enako oblečeni — nazadnje še vsi enako veliki, enako debeli, enako bogati. Potem naj še komu v glavo pade, da bo zahteval za vsako državo, naj imajo vsi civilisti enoten poklic: vsi Italijani naj bodo zidarji,

vsil Angleži morajo biti trgovci, vsi Nemci tovarniški delavci, vsi Skandinavci ribiči, vsi Rusi kmetje, vsi Čehi godeci in tako naprej, pa bomo s to ljubo enotnostjo prijadrali na vrhunec civilizacije.

Pojdimo na delo

Mislím, da ga ni Slovence, ki bi kdaj pozabil na 16. januar 1933, ko je Ljubljana, srce slovenskega naroda, prižela nase svoje ljubljene, drage brate iz Korotana, ki so nam prinesli najlepše, kar imajo: svojo slovensko pesem, s katero so izrazili svojo radost in svojo bol, svojo dušo, lepoto slovenske Koroške, mogočnost svojih gora in otožnost naših jezer. Na tisoče rok se je tedaj dvigalo v pozdrav, še več jih je utripalo v viharju navdušenja in marsikomu so lile solze, ko je videl na naši zemlji 75 zastopnikov koroške veje slovenskega naroda. In kako se je godilo našim bratom? Prav tako kot nam. Tudi njim so utripala srca, ko so se znašli sredi bratskega navdušenja in ko so spoznali, da niti umetna meja, niti gorski grebeni Karavank ne morejo razsekati našega narodnega telesa na dvoje in pretrgati velike, globoke ljubezni, ki živi v vseh srcih na oni in na tej strani Karavank.

Kdor je pazno poslušal vse številne tople pozdrave in govore, ki so jih govorila naša srca bratom iz Korotana na čast, je zasledil v njih eno samo veliko misel: Doktor bo slovenski Korotan slovensko pel, toliko časa bo tudi slovenski ostal. — In slovenski ostani! Ta želja in prošnja se je morala poroditi v duši vsakemu zavednemu Slovincu, ko je poslušal pristno narodno pesem naših Korošcev v veliki unionski dvorani.

S svojim prihodom, z govorom in pesmijo, so nam jasno izpričali in potrdili, da so res naši rodni bratje in močna veja slovenskega naroda. Sijajno so izpodbili s tem tudi dokaz, da govorijo koroški Slovenci popolnoma drug jezik, kakor ostali Slovenci in da oni niso Slovenci, ampak poseben narod, zato so jih pa Nemci krstili »die Windischens«. S takimi naivnimi in neresničnimi dokazi sta pred tremi leti stopila pred evropsko javnost dva zagrizena sovražnika Slovencev: dr. Wutte in dr. Barta. — Dr. Wutte je napisal knjigo: »Deutsch — windisch — slovenisch«, kjer kar mrgoli gorostasnih protislovij in laži. Dr. Barta pa je imel obširno predavanje v dunajskem radiju, ki ga je naslovil: »Bei den Windischen in Kärnten«. Kdor je poslušal to predavanje — pa naj bo Nemec ali Slovenec ali Italijan — je moral resnici na ljubo pritrditi, da nam je storil predavatelj z omenjenim predavanjem hudo krivico. Le žal, da nismo njegovim lažem bolj ugovarjali in se

poslužili bolj odločnih sredstev. No, pa kaj hočemo, ker smo Slovenci dober narod in marsikaj radi potrpiamo. Včasih smo podobni človeku, ki ga je zlobnež udaril po enem licu, pa mu je nastavljal še drugo. In to je naš velik naroden greh, ki se je že večkrat maščeval nad našim narodom in se bo še, če se ne bo može enkrat streznil.

Vsi dobro vemo, da skušajo določeni zaigrani nemški narodnjakarski krogi v Avstriji zatreti in zabrisati po našem Koroškem vsako sled, ki bi spominjala na Slovence in na slovensko zemljo. Začeli so takoj po usodnem glasovanju pred petnajstimi leti postopati zelo odločno: za vse slovenske vasi in mesta so spletenili nemška imena. Naši mladinci skušajo vcepiti že v ljudski šoli nemški duh in nemški jezik. Danes na Koroškem niti ene ljudske šole, ki bi bila slovenska, obstojajo sicer dvojezične šole, ki so pa zgolj ponemčevalnice. Te šole so uvedli Nemci sami, to pa le zaradi tega, da bi dobili njihove bratje v naši državi več prostosti in ugodnosti v šolskem področju.

Kdor prebira nemške časopise in zasluša njihova poročila o Nemcih v Jugoslaviji, bo opazil, da nekateri dopisniki dan za dnem kričijo v svet, da nimajo Nemci v naši državi prav nobenih pravic, da jih preziramo in zatiramo. Kdor saj nekoliko pozna razmere Nemcev v Jugoslaviji, mi bo rad pritrldil, da jim naša država nudi vse ugodnosti. V naši državi velja šolski zakon: kjer je nemških otrok saj trideset, smejo Nemci ustanoviti nemško ljudsko šolo, kjer se vrši pouk do 3. razreda izključno le v nemškem jeziku. In koliko šol imajo Nemci v naši državi? Po podatkih od marca 1929 imajo Nemci v Jugoslaviji 154 ljudskih šol s 570 oddelki. Te šole je obiskovalo v šolskem letu 1929/30 33.304 otrok in na teh šolah je poučevalo 572 učiteljev. Poleg ljudskih šol imajo 38 otroških vrtcev s 49 oddelki, katere obiskuje 3658 otrok. V otroških vrtcih je nastavljenih 48 učnih moči. Poleg tega imajo 6 meščanskih šol s 24 oddelki in s 721 dijak, razen tega obstoja gimnazija v Novem Vrbsu in učiteljske, na katerem poučujejo celo profesorji iz Nemčije, ki niso naši državljani.

Zdaj pa pogledimo, koliko je na slovenskem Koroškem slovenskih šol s takimi ugodnostmi. Vseh Korošcev je okoli 90.000. Danes imamo na Koroškem okoli 70 tako zvanih utrakvističnih šol. Te šole obiskuje okoli 13.000 slovenskih in 1516 nemških otrok. Ti nemški otroci pa so večinoma slovenskega pokolenja in stanujejo po mestih in trgih. Na teh 70 utrakvističnih šolah sta poučevala v šolskem letu 1931/32 od vsega učiteljstva komaj dva učitelja slovenske narodnosti, vse drugo učiteljstvo je nemško ter odločno nasprotno slovenski vzgoji in slovenski kulturi. Poleg tega pa se vsako leto s pomočjo agitacije nemškega učiteljstva pretvarjajo dvojezične šole v čisto nemške. Zato po vsej pravici trdimo, da so dvojezične šole prave ponemčevalnice za našo mladino na Koroškem. (Več o tem glej: Dr. V. Rožič: Položaj nemške manjšine v Jugoslaviji in položaj Slovencev v Avstriji.)

Ne bilo bi pravično, da bi mi zaradi tega Nemce v Jugoslaviji sovražili in preganjali, ampak zahtevamo pa lahko, in to moramo zahtevati, da se da našim ljudem na slovenskem Koroškem prav ista pravica in ugodnost, kot jo imajo Nemci v naši državi.

Na kongresih v Nürnbergu in Essenu sem imel priliko prisostvovati veličastnemu zborovanju, ki je bilo posvečeno nemškim manjšinam v inozemstvu. Kdor je že kdaj videl tako prireditve, je ne bo mogel nikoli pozabiti. Kako ti ljudje skrbijo za svojo kri v tujini, mi ni mogoče popisati. Oni zahtevajo, da se ustanovijo povsod tam, kjer so naseljeni njihovi rojaki, nemške šole in da se poučuje v materinem jeziku. Nemci skrbijo, da imajo rojaki zadostno število knjig in časopisov, da imajo svojega duhovnika in da so vedno združeni z domovino, odkoder dobivajo duhovno in denarno pomoč. Vse to je lepo in mi bi se morali učiti delati za svoje neodrešene brate pri njih. Dvoje mi je zlasti v živem spominu: nemška odločnost in vztrajnost in pa njihova velika ljubezen, ki jo goje do svojih bratov in sester, ki živijo izven nemške domovine. In tega bi bilo krvavo potrebno tudi nam, ki smo

šele zadnja leta postali pozornejši na našo kri, ki živi pod tujim jarmom.

Ko sem se pogovarjal v Berlinu z bivšim voditeljem bavarske ljudske stranke dr. Iv. Leichtom in univ. prof. dr. G. Schreiberjem o naši Koroški, sta mi oba dejala, da smo zamudili ugodno priliko, ki se nam je nudila pred glasovanjem pred petnajstimi leti. In res, moral sem jima pritrlditi, da smo bili Slovenci glede koroškega vprašanja leta 1919 in 1920 preveliki optimisti (dobrogleidi).

Velik naroden greh smo zagrešili pred petnajstimi leti. Po dolgih letih čakanja, dela, trpljenja in nad se je Slovincem nudila prilika, da zberejo brate onkraj Karavank, da zaokrožijo svojo kulturno enoto po zamislih koroških velikanov Matije Majarja Zilškega in Einspielerja. Toda mi smo tedaj spali, tujec se je pa veselil in zapečatil saj za nekaj časa usodo naših bratov v Korotanu.

Medenski klanec

Nič nisem prizadet pri medenskem klanecu. Zaradi mene lahko stoji, kakor ga je Bog ustvaril in kakor so ga potem ljudje naredili. Nič ne bom licaliral in se vmešaval med dražitelje, pa tudi med delavce se ne bom štilil. Vendar me je pa pograbil huda jeza, ko sem bral časopisna poročila, da je dražba za preložitve klanca v Mednem pri Medvodah razveljavljena. In to iz tako malenkostnih vzrokov!

Prvo moje vprašanje je bilo: Ali res še sedaj ne znamo vladati? To je čisto navadna stvar, da se s tem ne dviga, ne pospešuje, pač pa naravnost uničuje.

Drugo vprašanje: Kdo bo pa še hotel dražiti? Če so izpolnjeni vsi pogoji, pa vključ temu dražba ne obvelja — potem, gospoda moja, morajo tudi podjetniki priti do prepričanja: Ali je vredno pisariti, plačevati kolke in druge pristojbine, če bo pa vse skupaj šlo

v vodo. Nazadnje bo morebiti pri ponovnem razpisu en sam dražitelj, ali pa še enega ne in preložitve se lahko vleče do sodnega dne.

In še tretje vprašanje: Ali se z razveljavitvijo rešuje vprašanje bede in brezposelnosti med ljudstvom. Dajte ljudem dela! Dajte si dopovedati, da rešitev Jugoslavije ni v bednostnih fondih, ampak v delu. Bednostni fond so poluha za tiste, ki se jim delati ne ljubi. Vsak pošten državljani, tudi vsak pošten Slovenec bo bolj vesel tistega denarja, ki ga bo sam prislužil, kakor pa bednostne podpore. S takimle ravnanjem pa sami pobemo svoje ljudi na cesto, in tja, kjer med tatove in postopače. Sami širimo med mase nezadovoljnost in kar je z njo v najhujši tesni zvezi.

Vladajmo! Pa ne z zapostavljanjem, ne s splošnim, ne s posebnim, ne s splošno in z moško besedo. Blagor vseh državljanov pa bodi nam vsem najvišja postava.

Posledice zamrznjene gotovine

Odkar je denar zamrznil po žepih in raznih blaginjah raste število brezposelnih. Na deželi nimajo dela zidarji, tesarji, mizarji itd., čeprav se zid podira in streha rebra kaže. Ker niti tisti, ki imajo denar naložen, ne morejo do denarja, hodijo ljudje razcapani, trgovine in tovarne pa ne morejo prodati zaloge, zato odpuščajo delavce.

Druga posledica zamrznjenega denarja je nezaupanje ki postaja vedno večje. Namesto, da bi tisti ki imajo, denar dali na posodo, ali ga dali v hranilnico, ga rajši drže v svojih predalih. Ako bi danes papirnat denar žigosali, bi tisti, ki imajo, prišli ob veliko. Zato se to ne bo zgodilo.

Tretja posledica zamrznjene gotovine je trajno padanje cen vseh pridelkov. Živina, prešiči les nimajo danes skoro nobene cene.

Čisto naravno. Ljudje morajo plačati davke, če ne poje boben; ljudje morajo biti oblečeni, ker danes se ni moderno, da bi hodili nagi, kakor v Afriki, zato pa morajo prodati svoje pridelke za vsako ceno. To prekupci dobro vedo, zato tirajo cene navzdol. Kljub denarni krizi jih je še mnogo, ki ne občutijo nobene krize. Kopališča in prostori raznih športih so še vedno polni tistih, ki imajo.

Naj omenimo še eno posledico denarne krize: Mladi se ne morejo ženiti. Pa ti pride v hranilnico fant ali dekle z besedo: »Ženi bi se rad, možila bi se rada, denar sem dala v hranilnico; danes ga potrebujem, ker fant me noče brez denarja.« Pa ti dobi odgovor: »Dobiš tri kovačice, več ni mogoče. Tako so danes pod zaščito tudi neveste, da se ne morejo možiti, ker ne pridejo do svojega denarja!

Kdaj bo te mizerje konec? Moral bi priti kak Roosevelt iz Amerike v Evropo, pa bi kmalu rešil denarno krizo. Evropa pa samo čelneča, ker se boji tistih, ki imajo, ne pa tistih na nimajo. Slavna Zeneva, ki je s svojimi sankcijami »preprečila« vojsko, je denarno krizo in brezposelnost še pomnožila. Tako sta huda ljudstva v Evropi...

Zadovoljni ste le, kadar dobro in poceni kupite!

Radi tega se zglasite pri nakupu blaga za ženske in moške obleke in drugih potrebščin, svilnatih rut in šerp pri

JANKO ČEŠNIK-U

LJUBLJANA, Lingerjeva ulica

Tam bodele dobro in poceni postreženi

Dr. Krekov shod v Št. Vidu

V nabito polnem velikem Društvenem domu v Št. Vidu nad Ljubljano je imel preteklo nedeljo minister dr. Miha Krek zelo lep shod. Najprej je omenil, kako je naša stranka ostala čvrsta vzlic petletnem preganjanju. Ozrl se je na zadnje skupščinske volitve, ki so v jasni luči pokazale voljo naroda. Jugosl. rad. zajednica je dosegla sijajne uspehe proti združenim nasprotnikom. Vladala je popolna svoboda in tudi nekateri državni in samoupravni uradniki ki so nastopali pri volitvah ne samo neopravičeno, temveč celo drzno proti našim JRZ listam in celo sami kandidirali na nasprotnih listah, niso mogli vdušiti silne volje ljudstva.

G. minister se je dotaknil tudi zadnje vladne krize, ko sta odstopila dva ministra in je povdaril, da se je pri reševanju vladne krize videlo, da živa sedanja vlada popolno zaupanje tako od zgoraj kakor od spodaj.

Govoreč o gospodarskih vprašanjih, posebno z ozirom na vojno v Afriki, je g. minister izjavil: Ne sankcije, ampak vojna je ono, kar nas biča. Vseeno je, ali je Italija mejo zaprla ali ne. Razlika je samo v tem: če bi Italija mej ne zaprla, bi mi še naprej uvažali tja blago; ker pa so meje zaprte, nam je ostalo blago doma. Avstrija pa, za katero meje niso bile zaprte, je blago izvažala, ni pa dobila zato denarja in nima sedaj ne kupnine ne blaga. Trgovci sami so bili prisiljeni, da izvez v Italijo omejijo in ukinejo.

Na koncu je g. minister rekel: »Mi smo

veliko gospodarsko pogorišče že podedovali. Pet let zapravljanja, raztroševanja za vse mogoče strankarske prireditve, pet let korupcije, vso to se mora že poznati, da bi že samo to zlo povzročilo gospodarsko krizo, četudi bi svetovne krize ne bilo. Toda svetovna kriza je prišla in našo državo je našla v režimu popolnega nezaupanja. Režim nezaupanja pa je stvoril nezaupanje tudi v gospodarstvu. Podjetnik in človek, ki je imel sredstva, ni zaupal, da mu politični režim ne prekrži njegovih gospodarskih načrtov, ker se je bal, da mu zaradi stranke vzamejo koncesijo itd. Zato pa so tisti, ki so imeli denar in ki bi lahko dali ljudem zaslužka, denar poskrili in ga odtegnili prometu. Vlada se muči, da bi našla nove trge, posebno v Anglijo in Holandsko. Poleg tega upamo, da bomo našli toliko sredstev, da bomo mogli tam, kjer ljudje gladujejo, preskrbeti jih za suho življenje, vsaj do pomladi in do poletja, ko potem priroda zopet nekaj da. Vlada je napravila načrt, javnih del in po tem načrtu bi se moralo v dravski banovini začeti in deloma že letos dovršiti toliko javnih del, kakor še nikdar, odkar obstoja država. Če se nam ta načrt posreči, upamo, da bomo lahko zaposlili na stotine delavstva pri zgradbi novih cest, pri napravljanju vodovodov v brezvodnih krajih. To je načrt, ki ga je vlada sprejeta, ki ga bomo slovenski ministri branili in držali z vsem mogočim vplivom in upam, da bodo letos nekatera dela izvršena, druga pa začeta.

Kralji, ki mu je narod zaupal

Z globokim sočustvovanjem je sprejel ves kulturni svet in ne samo britanski imperij (Anglija in druge več ali manj samostojne države pod angleškim varstvom) vest o smrti blagopokojnega kralja, ki je po pravici veljal kot vzor modernega in ustavnega vladarja. Čeprav je njegova domovina preživljala za časa njegovega vladanja težke spore, notranje in

zunanje, je vendar znal angleški kralj vedno ohraniti svoje izjemno stališče nedotaknjeno od dnevnih dogodkov. To pa predvsem, ker je bil v resnici pravi prijatelj svojega naroda. Kar je on delal, je bilo vedno pravilno in zato je tudi njegova beseda vedno uvaževana in zato tudi v najtežjih časih ni prišlo

Lepo in dobro ohranjeno perilo,

če vzameš vedno

SCHICHTOVA

TERPENTINOVNO MILO.

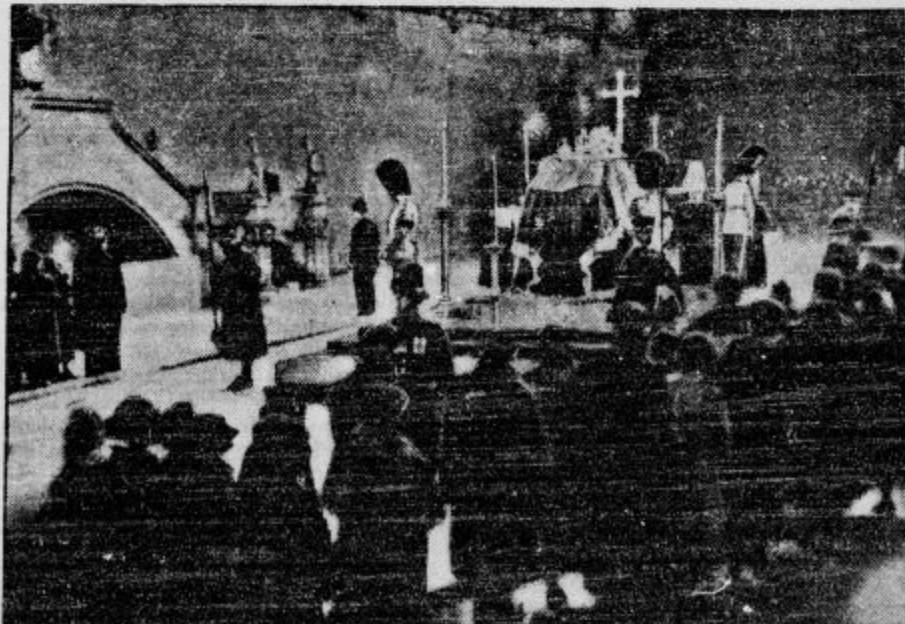
...in za namakanje ženske hvalo

med njim in vlado, odnosno parlamentom nikdar do nobenega spora. Posebno pa se je izkazal pokojni kralj Jurij kot državnik velike dalekovidnosti, ko je prepustil vlado delavski stranki. S to modro popustljivostjo je ohranil Angliji njen notranji mir. A tudi za časa svetovne vojne, revolucije na Irskem, težkih časih obupno naraščajoče brezposelnosti je dokazal kralj Jurij, da je kralj, v katerega morejo imeti številni narodi britanskih držav svoje popolno zaupanje.

In to zaupanje so narodi britanskega imperija tudi imeli, kar se je pokazalo ob vsakem težkem trenutku, ko je šlo za edinstvo Britanije. Prav za prav edina pravna vez med Anglijo in drugimi britanskimi državami (dominioni) je bil angleški kralj in ta vez je bila dovolj močna, da je vzdržala vse preizkušnje in tudi najtežje.

Umrli angleški kralj Jurij V

Vsako uro koraka mimo mrljaškega odra, na katerem leži truplo umrlega kralja Jurija V, 18.000 ljudi. V nekaj dneh bo število tistih, kateri so se poslovili od svojega mrljavega kralja, doseglo veliko število enega milijona

KAJ JE NOVEGA

Veliko gosp. zborovanje v Ljubljani

Preteklo nedelje dne 26. februarja 1936 se je vršilo v Ljubljani v Trgovskem domu veliko gospodarsko zborovanje. Povod temu zborovanju so dale takovane sankcije proti Italiji, ki so popolnoma preprečile izvoz našega lesa v to državo. Zato so se ustavile tuge v naši državi, tlasti v dravski banovini in desetisoči delavstva so brez kruha.

Sedanja dr. Stojadinovičeva vlada je pokazala za veliko gospodarsko zborovanje tudi veliko zanimanje, nekaj poslala je na shod kar tri ministre: Jankoviča, dr. Kreka in Kožulja, pa tudi več drugih višjih uradnikov iz ministrstev. Navzoča sta bila poleg odposlancev raznih slovenskih gospodarskih organizacij, tudi naš ban dr. Natlačen in ljubljanski tapan dr. Adlesič.

Zborovanje je vodil minister Jankovič, ki je v uvodni besedi podal lepo poročilo o našem lesnem izvozu in napovedal velika državna in banovinska javna dela, ki bodo dala brezposelnim kruha. Izčrpna poročila so imeli drugi gospodje iz Slovenije in dru-

gih krajev države. Nekaj razgrizencev med njimi je poskušalo udariti tudi na politično struno, pa niso bili uspehi. Ko je poslanec Mravljine v to čisto gospodarsko vprašanje vstaknil z medklicem tudi učitelje, ga je minister Jankovič kot šolarčka v prvem razredu resno poučil: »Kdor hoče imeti političen shod, naj gre v sosedno dvorano, kamor pridem tudi jaz, da podam politično poročilo. Premeščenje učiteljstva pa nima z gospodarskimi zadevami ničesar opraviti.«

Hude levite je bral nekaterim liberalnim lesnim industrijcem tudi minister Kožulj. Rekel je, da so lesni industrijci težkega sedanjega položaja v marsičem tudi sami krivi in da ne more sedanja vlada popraviti v šestih mesecih tega, kar so polit. prijatelji liberalnih lesnih industrijcev pokvarili s svojo protislovensko gospodarsko politiko v šestih letih.

Zborovalci — bilo jih je okrog 1000 — so ob zaključku ministre topló pozdravljali in so se razšli prepričani, da bo vlada storila za nje vse, kar se storiti da.

150.000 ljudi brez kruha

Za približno sliko o strašnem stanju brezposelnih služijo najbolj točno podatki Okrožnega urada za zavarovanje delavcev v Ljubljani. Tako zvenijo iz teh podatkov, da je bilo delavstva zavarovanega pri tem uradu konec leta 1935 nič manj kakor 20.072 samcev brezposelnih ter 7588 rodbin. Ako vemo, da je vsakega zavarovanega delavca 98,304, potem vidimo, je v Sloveniji skoraj vsak tretji delavec brezposeln. Največ brezposelnih je izkazovala stroka visokih zgradb, kjer je bilo brezposelnih 2100 družin in 3600 samcev, dalje gradno-lagarska stroka z 2150 brezposelnimi družinami in 2900 samci, nato pa si sledi: čevljarstvo 1320 samcev in 210 družin, mizarstvo 310 družin in 1540 samcev, oblačilna stroka 3360 samcev in 340 družin, kamenje in zemljine 1290 samcev in 320 družin, kovinska industrija in obrt 1860 samcev in 440 družin, trgovina 1580 samcev in 420 družin, grafična industrija 195 samcev in 65 družin, tobačna industrija 390 samcev in 290 družin. Nobenih brezposelnih pa niso izkazovale: tekstilna industrija, cestne, higijsne, občinski obrti in gostilne. Pri sezonskih obratih, to je pri kamenjarstvih in zemljinarstvih, gradno-lagarski stroki in visokih zgradbah so všteti le taki brezposelniki, ki so bili stalno ob delu in zaslužku, ni pa upoštevana sezonska brezposelnost. Okoli 40 odstotkov delavcev pri visokih zgradbah deli stalno na našem ozemlju v mestih in njih predmestjih. Ti so stalni, glavni del naših brezposelnih.

Javna borna dela je dajala v letu 1935 podpore 4 do 7 mesecev 1995 delavcem, nad 8 mesecev pa 2320 delavcem, med tem ko je leta 1934 dajala 4 do 7 mesecev podpore 750 delavcem, nad 8 mesecev pa 1640, med tem ko

je bilo n. pr. v Sarajevu podpiranih 4 do 7 mesecev 1140 delavcev, nad 8 mesecev pa 1394 delavcev, čeprav ima sarajevska borza dela še večje ozemlje kakor ljubljanska.

Samo ljubljanska centrala je leta 1934 dala rednih podpor 564.000 Din, izrednih 110 tisoč Din, leta 1935 pa je morala centrala dati že 937.000 Din rednih in 109.000 izrednih podpor. Vse javne borze dela v Sloveniji so dale leta 1934 1.043.000 Din rednih in 280.000 izrednih podpor, leta 1935 pa 1.513.000 Din rednih in 128.000 Din izrednih podpor.

Iz teh števil si jasno predstavljamo sliko brezposelnosti v Sloveniji. Prihajemo k temu še brezposelnih rudarjev in veliko število brezposelnih zasebnih nameštencev, malih obrtnikov, dninarjev, ki vsi niso všteti v to statistiko, potem moramo mirno reči, da je v Sloveniji z družinskimi člani kakih 150.000 ljudi brez stalnega zaslužka in brez kruha.

Delavske bataljone dobimo?

V mesečniku »Naša moč« predlaga odvetnik dr. Josip Vorišč, da naj namesto dosedanje nesistematične podpore brezposelnih iz banovinskega bednostnega fonda, prostovoljnih prispevkov in akcij karitativnih organizacij ustvarimo po zgledu drugih držav delovne bataljone. G. dr. Vorišč ceni število brezposelnih v Sloveniji na 20.000 in pravi, da stanje naše kraje preživljanje teh brezposelnih okoli 45 milj. Din letno, kar bi se dalo porabiti koristno za javna dela. Začnejo naj se javna dela, za kar je pa treba napraviti načrt. Ustvariti bi bilo delovne bataljone, ki bi javna dela izvrševali. Vsak član tega bataljona bi moral delati. Zato pa bi prejemal zadostno hrano, primerno obleko in prenočišče, povrh pa še malenkosten znesek, s katerim bi lahko

Takoj

po prejemu te Domoljubove številke, najkasneje pa 31. januarja mora biti obnovljena naročnina za leto 1936. Sicer Vam ugasne pravica do podpore v slučaju požarne nesreče. — Preberite le enkrat pravilnik o Domoljubovih požarnih podporah in

pohitite s plačilom!

iele po preteku daljše dobe razpolagal. Kdor bi se odtegnil temu prisilnemu delu in bi rajši živel na račun drugih brez vsakega posla, proti temu pa naj bi se porabile sankcije, kakor zoper one, ki jih pošiljamo v prisilne delavnice.

OSEBNE VESTI

d K pogrebu angleškega kralja Jurija V. je odpotoval v London tudi naš knez namestnik Pavle.

d V pravosodno ministrstvo je dodeljen na službovanje starešina okrožnega sodišča v Trebnjem dr. Ivan Bizjak, ki bo v pravosodnem ministrstvu prevzel osebni referat za področje prizivnega sodišča v Ljubljani namesto dr. Kravine, ki bo v kratkem razrešen svoje dolžnosti.

d 80 letnico rojstva je praznoval nadpoštar v pok. g. Krulj v Trbovljah.

DOMAČE NOVICE

d Zanimiva 700 letnica v našem krinskih rezu. Dne 26. januarja je preteklo 700 let, odkar je solnograški nadškof Bernhard potrdil darilno listino ptijskih gospodov Fridekera in Hartnida, po kateri pripada veliko-nedeljska cerkev križniškemu redu. 700-letni jubilej bo velikonedeljska župnija, iz katere so se v teku stoletij razvile vse župnije ormoškega okraja, praznovala v letošnjem poletju.

d Zopet so prišli s predavanji na beograjskem vseučilišču. Nenerede so nedavno izvali akademiki leve politične smeri. Da bi se v bodoče na vseučilišču preprečili izgredi, je vseučiliški svet postavil posebno vseučiliško stražo, ki šteje 40 moč.

d 19 pražnikov je strila svinja posestnika Ivanu Kopaču na Kokrici pri Kranju. Zival je strila sedaj v drugič in je bila pri mrjascu posestnika Janeza Brodarja v Hrastju.

d Ko je bila po poslu v Ljubljani. K branjevi Plešec Katarini v Metliki je vtičil dosedaj še neznani tat. Katarina je bila po poslu v Ljubljani, ko se je po vrnila, je takoj opazila, da je prišel v hišo nepovabljen gost. Okno je tat razbil, odprl in prebrskal vse stanovanje. Odnesele je 10 rjuh, 11 brisač, srebrno

Pri slabem teku, zapeki v črevih,

pošlji čaja naravnost

Franz-Josefove

grenke vode pokvarjeno prebavo in čisti črevesni kanal.

Reč. po zna. vse. pos. in naz. ser. S-br. 13405. 25. V. 24.

VINA in Centralne vinarne v Ljubljani bodo zadostno Vaso prve najbolj

uro, zlato uro, zlat prstan, 2 para srebrnega jedilnega orodja, tako da trpi Katarina 2500 Din škode. Na srečo je bila oškodovanka zavarovana.

d Zavežite usta komunističnim čvekačem. Te dni je neka gospa pripovedovala, da se ji je pred kratkim v Ljubljani predstavil nekdo in ji je vsiljeval svoje komunistične nazore. Lagal se je, da je bogoslovec. Na vse pretege je hvalil boljševizem, češ, da ni lepšega raja na svetu, kakor je v Rusiji. Povedal je gospej baje tudi svoj priimek. Očividno se je izdajal za bogoslovca, da bi pod to firmo lažje širil svoje komunistične nazore. Pozor torej pred vsemi takimi in podobnimi ljudmi. — Neka oseba, ki se je pred nedavnim časom peljala iz Ljubljane proti Novemu mestu, je pripovedovala, da je na železniški vožnji od Ljubljane do Stične neki človek širil komunizem in zelo pohujšljivo govoril zoper vero. V dotičnem vagonu je bilo tudi več šolskih deklet. Vsakdo je nespameten, kdor mirno trpi v svoji bližini tako komunistično-protiversko govorjenje. Pokliče naj kratkoma spovednika ali orožnika, ki je po naših državnih paragrafi dolžan zavezati usta takemu komunistično-brezbožnemu čvekaču.

d Bolnišnice s 100 posteljami hoče sezidati ljubljanska mestna občina.

d Nekaj števil iz področja naših državnih uslužbencev. Finančno ministrstvo je izdalo ob predložitvi proračuna narodnemu predstavništvu tudi pregled števila državnih uslužbencev in njih prejemke v proračunskem letu 1935-1936. S tem se nadaljuje serija statistik o teh vprašanih iz prejšnjih let. Število drž. uslužbencev je naraslo od 205.119 v letu 1934-1935 na 208.277 v letu 1935-1936, njih prejemki pa od 5142.9 na 5192.0 milj. Din. Od leta 1934-1935 na 1935-1936 je predvsem naraslo število uradniških pripravnikov, in sicer za 2924, dočim je število uradnikov naraslo samo za 137. Državni uslužbenci se razdele sledeče: ministri in bani 23, uradniki 57.762, uradniški pripravniki 16.042, zvaniki 34.694, služitelji 10.848, kontraktualni in honorarski uslužbenci ter dnevnica 36.885, nerazvrščeno osebje 2252, častniki in uradniki 10.536, podčastniki, kaplarji in orožniki 39.033. Državnih uslužbencev pri bankah upravah je bilo 1935-1936 44.446. Število banovinskih uslužbencev je naraslo od 1934-1935 na 1935-1936 od 11.800 na 12.359.

d Časopis ja gluhoneme prične izhajati v Belgradu.

d Nove postaje otvorijo na progi Kamnik — Ljubljana, in sicer med sedanjima postajama Črnuče in Trzin.

Kaj premišljuje gospa Ivanka?

Novo perilo stane veliko denarja, ki ga vsak ne premore. Toda lepo belo, duhteče in trdno perilo ima pa lahko vsak. Saj terpentinsko milo Zlatorog pere vsako tkanino tako prizanesljivo, da traja dolgo vrsto let. Pri tem pa ga tako temeljito očisti vsake nesnage, da je kar veselo. Iz njega kar duhti po snagi in svežosti.

Zlatorogovo TERPENTINOVNO MILO

d Zanimive številke priobčuje »Napredek« glede prebivalstva Bosne in Hercegovine. V dvajsetih letih se je dvignilo število prebivalstva teh dežel za 62%. Leta 1879 je bilo tam 210.000, danes 440.000 katoličanov. V istem razdobju se je dvignilo število pravoslavnih od 497.000 na 821.000, muslimanov pa od 450.000 na 580.000.

d Delavska zbornica v Ljubljani je izdelala za bližnji kongres delavskih zbornic iz vse države več poročil o nujnih zahtevah našega delavstva. Glede nezaposlenosti, pomoči in zavarovanju nezaposlenih ugotavlja zbornica, da je nova uredba o organizaciji posredovanja dela zelo nejasna. Nadalje je uredba slaba v tem oziru, ker se premalo ozira na sezonsko delavstvo, saj je dobivanje podpore vezano na daljšo dobo, provedeno v socialnem zavarovanju. Zaradi tega predlaga zbornica, da je celo četrti poglavje nove uredbe postaviti na povsem druge temelje. Dotlej pa je podaljšati obstoječe stanje. Način podpor je treba poenostaviti, podpore pa razdeliti pravičnejše. V vsakem primeru pa bodo podpore nizke, ne višje od dosedanjih — pa naj bo preuredba takšna ali drugačna — ako se ne najde s povišanjem sredstev pravična podlaga za povišanje dajatev.

d Tudi Maribor ima Adolfa Hitlerja. Pretečeni teden je bil krčen v mariborski stolnici deček, ki se piše »Hitler«, krestili so ga pa za »Adolfa«, tako da ima sedaj tudi Maribor svojega »Adolfa Hitlerja«.

d Med Slovenci ni kapitalistov. Svoje vtise iz Amerike je zaključil škof dr. Rožman med drugimi tudi s temi besedami: »Če primerjam bogastvo Amerike z našim, vsi Slovenci skupaj nismo za enega bogatina. Kako smešno se čuje, ko govorijo pri nas o »slovenskih« ali celo »katoliških« kapitalistih. Vsi skupaj, kar nas je, nimamo premoženja za enega pravega ameriškega kapitalista.«

d Dvorasredna trgovska šola v Karlovcu bo začetkom prihodnjega šolskega leta povzdignjena v trgevsko akademijo. Tako je obljubil odposlanstvu meščanov minister za trgovino.

d Silno zanima je za gojitve konoplje vlada v zadnjem času v Banatu. Cene so namreč zelo narasle. Prvovrstno banatsko seme konoplje se plačuje po 6 do 6.50 Din za

Današnji nakladi našega lista je priložena brošura o zdravljenju »Hiersan«-čuju, na katero opozarjamo

Pozor!

Aspirin pomaga pri bole-

činah, prehladu in

reumi. 20 Aspirin tablet

stane 20 dinarjev, torej:

1 Aspirin tableta samo 1 dinar

Varijte se pri izbiri

in pazite na

BAYER-TRADE-MARK

Aspirin

Opis in recept, god. št. 5, 1927 od 11. 11. 1928.

kilogram, najboljšo italijansko pa tudi po 6.25 do 7 Din. V primeri z lanskim letom so letos cene narasle za skoraj 50%.

d En vagon karfiol se prodali te dni iz Dalmacije na Češkoslovaško. Cene so padle. Lani se je prodajala karfiola po 3 do 3.50 Din za kilogram, letos pa po 1 do 1.75 Din za 1 kg.

d Vsi posestniki konj in druge vprežne živine v območju Velike Ljubljane morajo živino in vozove priglasiti na mestnem vojaškem uradu na Ambroževem trgu 7.

d Gasilska župa v Murski Soboti šteje 99 čet z 2317 rednimi člani.

d Zelo pogosti so slutaji, ko lastniki ne prijavijo pri mlatilnicah in pri poljedelskih strojih zaposlenih oseb zaradi nepoznanja zakonitih predpisov. Opustitev prijave ima zelo težke posledice za lastnika. Drage in dolgotrajne civilne pravde, ki jih naperijo ponesrečeni proti lastnikom mlatilnic, ogrožajo v marsikaterem primeru gospodarski obstoj prizadetega. Ker je zavarovanje pri mlatilnicah, oziroma pri poljedelskih strojih urejeno z zakonom o zavarovanju delavcev, mora okolišni urad vztrajati na tem, da se vsi zaostali in tekoči predpisi redno izterjajo. Zavlačevanje plačila ima za posledico izvedbo prisilne izterjave in povzroča nesorazmerno višje stroške kakor znaša predpis.

— Pri zaprtju motornih v prebavi vzemite zjutraj na prazen želodec kozarec naravnega »Franz-Josef gronitica«.

d Ponovna licitacija za preložitve medenskega klanca se bo vršila 11. februarja. Dne 21. februarja pa je ponovna licitacija za gradnjo tlaka z drobnimi kockami na državni cesti Ljubljana—St. Vid.

d 25 letni jubilej svojega plemenitostnega delovanja je proslavilo te dni Prosvetno društvo v Teharjah.

d Pri volitvah obratnih zaupnikov na Jesenicah je dobila Perkotova socialistična lista 450, Jugoslov. strokovna zveza 337, narodnjakarji 287 in Čelensnikova socialistična lista 269 glasov. Količnik je bil 84 in so dobile posamezne liste: 1. 5 zaupnikov, 2. 4 zaupnike, 3. 3 zaupnike in 4. 8 zaupnikov. Ker se voli 16 zaupnikov, je 16. zaupnik pripadnel še narodnjakarjem, ki je imela največji ostanek količnika in je dobila tako 49 četrtoga. Napredek narodnjakarjev se pripisuje temu, da je večina novo sprejetih delavcev volila to listo

IZ DOMACE POLITIKE

d Narodna skupščina. Naš parlament ne pride do rednega delovanja, ker poslanci parlamentarne opozicije z različni, neumestnimi predlogi, s kričanjem in žvižganjem ovirajo dnevni red. Zda so bile seje odložene za teden dni. Če bo opoziciji več politika kot dobrobit državnega gospodarstva, ni izključeno, da pride do volitev, pri katerih bo ljudstvo gotovo jasno povedalo, kaj misli o parlamentarnih razgrajenih in zaviračih koristnega dela za državo.

d Nove spremembe občin. Notranji minister dr. Korošec je podpisal uredbo o spojitvi občin Gor. Radgona in Gor. Radgona - okolica v občino Gorenja Radgona s sedežem v Gorenji Radgoni. Občini Sv. Jurij ob Ščavnici in občina Terbegovci se združita v občino Sv. Jurij ob Ščavnici s sedežem pri Sv. Juriju ob Ščavnici.

d Važna izjava jugoslovanske vlade angleški vladi. V imenu jugoslov. vlade je v Društvu narodov dr. Božidar Puric izjavil med drugim tole: »Imam čast, da potrdim, da je bila jugoslovanska vlada zares vprašana od angleške vlade in da je v popolnem sporazumu s svojimi zavezniki odgovorila, da ne bo v nobenem predvidenem slučaju opustila, da ne bi izvrševala obvez, ki jih je prevzela z dogovorom jugosl. vlada. To izmenjavo misli je dostavila na znanje franc. in tudi italijanski vladi. Jugoslov. vlada je od svoje strani zaprosila angleško vlado, naj potrdi, da so varščine, ki jih je ona dala vzajemne. Angleška vlada je to tudi storila.«

d Za častnega občana občine Lesce na Gorenjskem je bil izbran senator dr. Drago Marušič.

d V občini Trilje pri Splitu so bile občinske volitve. Vložena je bila samo lista radičevcev, ki je dobila 3117 glasov.

d Varno nalozite svoj denar pri »Hranilnici kmečkih občin« v Ljubljani, Miklošičeva c. 19, v palati Vojne inženirne inženirnice. Obč. račun 10.545. Hranilne vloge na knjižice stalno razpoložljive, sprejema in jih obrestuje najugodnejše. Večje stalne vloge z odplačevanjem po dogovoru. — Zavod je pupilarno varno, ker jamči zanj 16 večjih kmečkih občin z vsem svojim premoženjem in svojo davčno močjo ter je stalno pod nadzorstvom kr. bankega komisarja. — Uradne ure za stranke so od 8 do 12 popoldne.

d Na ponovno zahtevo finančnega ministra je mestna občina zagrebška sklenila, da zniža plače mestnih uslužbencev od 4 do 8%.

d Ne nazaj! Pod tem naslovom priobčuje g. Josip Lapajne v »Učiteljskem Tovarišču« uvodnik, kjer med drugim pravi tudi sledeče: Tudi vera je znova prišla na politično bojšče. Tovariši! Dobro leto je od tega, ko se je na skupščini JUU v Belgradu pojavila zahteva, da bodi glavni smoter organizacije »boj klerikalizmu!« In kdo je tedaj zavrnil predlog ter pridobil večino skupščine za to, da ostani organizacija zgolj stanovsko-borbenega in prostovoljnega značaja? Pristaši JNS — zastopniki dravske banovine! (Govoril je tov. F. Lapajne, op. ured.) — Pa nas res zanima vsebina dotičnega govora g. Fr. Lapajne, ki je tako zelo učinkoval na protiklerikalne učitelje, pristaše Jug. Nac. stranke.

d Minister za poljedelstvo Svetozar Stančević je na zborovanju v Novi Kanjiži izjavil, kakor poroča »Jugoslav. Sever«: »Vlada namerava ves program, ki ga je tako jasno začrtala v svoji deklaraciji, izvesti v celoti. Vsi objavljeni politični zakoni bodo, kakor sem že nekoč dejal, v kratkem izšli.« Na vprašanje, ali bodo kaj kmalu razpisane nove volitve, je dejal, da je na to težko odgovoriti. Iz tehničnih razlogov pa ni mogoče pričakovati, da bi bile razpisane še letos. Pozneje bomo pa že še videli. O izvenparlamentarni opoziciji pa je rekel, da ne predstavlja več tako zgrožene celote, kakor jo je ob volitvah 5. maja 1935.

d Pa po dva, pa po tri... Ban dr. Marko Natlačen je razrešil vse občinske odbornike občin Moste, Šiška in Vič njihovih poslov v občinskih odborih teh občin iz razloga, ker so bile te občine inkorporirane Ljubljani in je novi mestni svet, imenovan od ministra za notranje zadeve g. dr. Antona Korošca, prevzel svoje posle. Zato je prestal razlog za nadaljnje poslovanje okoliških občinskih odborov. Z istim odlokom je bilo urejeno, da prevzame mestno poglavarstvo v Ljubljani takoj ves službeni delokrog in upravo imovine priključenih odborov ter izvrši likvidacijo (razrešitev) teh občin. Predsedniki in občinske uprave priključenih občin poslujejo do končane razrešitve svojih občin in vrše le razrešitvene posle po navodilih in pod nadzorstvom ljubljanskega mestnega poglavarstva.

Za novega angleškega kralja so proglasili sina pokojnega Jurija V., še neporočenega Edvarda VIII.

d Naš članek »Volja naroda naj obvelja tudi na kolskem polju«, je dobesedno ponatisnil »Učiteljski tovariš« in skoraj doslovno tudi »Jutro«. V uvodnem članku se ga je spomnila tudi »Domovina«. Tako so se lahko seznanili s pravo voljo naroda v podrobnosti vsi, ki se jih tiče.

d K učiteljskim premestitvam. Nedeljski »Slovenec« priobčuje članek »Ponesrečena brakada«, ki naj ga nihče ne prezre. Tam čitamo tudi tole: V Sloveniji je 4188 učiteljev, med njimi 4014 Sokolov. Vseh je premeščenih 284 učiteljev, kar je 6,56% vseh učiteljev, med njimi 234 Sokolov, to je 5,6% vseh učiteljev Sokolov. Toda od teh 234 Sokolov je 150 premeščenih na svojo prošnjo in le 84 po potrebi službe. Odstotek premeščenih učiteljev, ki niso Sokoli, je precej večji ko pa odstotek premeščenih Sokolov.

d Razpuščen je občinski odbor v Toplicah.

NESREČE

d Gospodarsko poslopje je zgorelo Ignacij Reismanu bivšemu občinskemu tajniku v Bohovi pri Mariboru.

d Gospodarska poslopja je uničil ogenj posestniku Martinu Zafonniku v Zgornjih Jablanah na Dravskem polju.

d Požar je uničil gospodarsko poslopje posestnika Matevža Sagadina v Laporju pri Slovenski Bistrici.

d Nogo si je zlomila pri padcu pred domačo hišo 85 letna posestnikova žena Rozalija Orehek v Podgorci pri Dolu.

d Pri popravljanju strehe je strmoglavil globino delavec Rudolf Spudič v Studenih pri Mariboru. Hude poškodbe.

Korpulentnim in miščastim, pri katerih se pokazujejo znaki raznih težav vsled nezadostnega izločevanja sokov, izborna pomoča večtedensko pitje naravne

Franz-Josefove

grenke vode. Taki ljudje se morejo tudi doma — seveda pod nadzorstvom zdravnika — zdraviti z shujšanje.

Ogl. reg. S. št. 5042/35

Začetek ribolova na bolgarskem delu Crnega morja praznujejo po starodavnih običajih.

d Pri padcu po stopnicah si je poškodovala lobanjo in nato v celjski bolnišnici na poškodbu umrla 76 letna vdova po nadoficialu Dostal Marija iz Laškega.

d V Savinji je utonil 20 letni brezposelni zidar Kelnez Anton iz Kasaz pri Petrovčah.

d Avto je treščil v obcestni kamen. Nenavadna avtomobilska nesreča se je pripetila na cesti med Falo in Breznom. Pri kilometru 34.2 je zdrsil osebni avto trgovca Hugona Langerška iz Marenberga zaradi blata in snega s ceste ter treščil v obcestni kamen. Pri udarcu se je zdrobil bencinski tank in v hipu je bil ves avto v plamenih. Trgovca Langeršek, ki je sam šofiral avto, je skušal ogenj pogasiti s snegom, pa je bilo vse prizadevanje zaman. V avtomobilu je imel tudi za 7000 Din raznega blaga za svojo trgovino, ki je zgorelo skupaj z vozilom. Škode je 60.000 Din, ki je krita z zavarovalnino.

d Pri pranju je padla v deročo Savo. Ob narasli Savi pod Savljami pri Ljubljani sta prali sestra Spanove gospodinjice iz Savelj in služkinja Frančiška Kopač, doma iz Vodice. Bili sta že gotovi s pranjem, le Frančiška Kopač je prala še zadnji kos perila. Pri tem se je preveč sklonila čez perivnik, izgubila je ravnotežje in padla naravnost v deročo Savo. Valovi so nesrečno Francko takoj zagrnili in se ni niti za trenutek več pokazala na površju. Vsaka pomoč je bila izključena. Ker je Sava silno narasla, je gotovo ne bo mogoče takoj najti ter jo bo voda pozneje kje naplavila. Kopačeva je bila oblečena v rjavo krilo, siv predpasnik, na nogah je imela gojzerice, lase kostanjeve, oči plave, je močno razvita, stara 26let, zobe ima dobro ohranjene. Kdor bi našel vtopljenko, je naprošen, da to takoj sporoči Ivani Dečman, Savlje št. 10, pošta Jezica pri Ljubljani, ali pa na županstvo Jezica.

d Nenadoma se je udrl s hriba plaz. V občini Hrastnik-Dol je v mali zidanici stanovala rodovina upokojenca Klančarja Ko je te dni 80 letni oče Klančar umrl in so pri mrliču čuli domači in sosedje, se je vsled deževja nenadoma udrl s hriba plaz ter zasul vrata in večji del zidanice. Mrliča so komaj skozi okno odnesli k sosedu. Revni družini je uničeno vse pohištvo, sploh vse. V enaki nevarnosti se nahajajo tudi prebivalci v vasi Breč. Nad vasjo ogroža velik plaz vlašane ter se je bati, da v prihodnjem sponladanskem deževju zasuje več posestnikov. Banska uprava je že odločila 36.000 Din za omejitev tega plazovja in upamo, da se bo vsota kmalu nakazala, da se brž začne z odpeljavo vode ter posuši plazovje. Občinska uprava pri najboljši volji zaradi velikega primanjkljaja sama ne more začeti s delom.

d Utrgala se je težka skala. V Laškem v Podhumu ima svoj oblastveno odobreni kamnolom g. Skoberne Karel. Ker lastnik kamnoloma dobavlja kamenje in gramoz za razne cestne proge, ima tudi delavce v kamnolomu. Dne 24. januarja so delavci popoldne delali v kamnolomu. Utrgala se je več kubičnih metrov težka skala in padla na delavca Bezgovška Franca, roj. v Podvinu, občina Marija Gradec pri Laškem, in ga ubila.

NOVI GROBOVI

d Umrli so: v Ljubljani Andrej Sušteršič, Zgornji Siški Marija Sitar roj. Peterca, v Celju babica Marija Krajnc, v Ljubljani veletrgovca Janko Popovič, pri Sv. Pavlu pri Pre-

Vlažno — hladno, tedaj

NIVEA-CREME

Znano je, da postane rdeča in razpokana koža z rednim negovanjem z NIVEA zopet mehka in nežna. Zato je bolje preprečiti nego lečiti.

Zavarujte zato pravočasno svojo kožo in jo dvakrat na dan natrite z NIVEA.

NIVEA napravi Vašo kožo odporno in ohrani Vašo polt. NIVEA se ne da nadomestiti, kajti samo NIVEA vsebuje EUCERIT, na čemur temelji njen edinstveni učinek.

boldu pa tamošnji župnik duhovni svetnik g. Fortunat Končan. Blag jim spomin!

d Blagor jim, kateri v Gospodu zaspeli V Mali Nedelji so pokopali trgovca Jožka Lipšo. — V Spodnji Hrušici je umrl posestnik Fran Sušteršič. — V Trbovljah so umrli rudar Benček Alojzij, Knez Ivan in Grošelj Drago. — V Zabnicah pod Sv. Višarjem je odšel v večnost lesni trgovec Albin Ehrlich. — V avstrijskem Gradcu je zapustila solzno dolino Karolina Tribnik roj. Weiskler. — V Mari-

boru je izdihnil železniški zvančnik v pok. Vavpotič Ivan. — V Mokronogu je umrl Koželj Stanko. — V Mengšu je umrl 79 letni Lipar Matija. — V Mokronogu so pokopali trgovca Jožeta Sirelca. — V St. Ilju v Slov. goricah je odšel v blaženo večnost vrli narodnjak veleposestnik Franjo Thaler. — V Tomačevem pri Ljubljani je umrl posestnik Blaž Semraje. — V Ljubljani sta umrli Nuša Mozetič roj. Rakovec in Ana Klinec roj. Brankovič. — Naj v miru počivajo!

Lesno industrijo je treba podpreti

V razgovoru s poročevalcem »Slovenca« je minister Jankovič, ki je prišel zadnje nedelje na gospodarsko konferenco v Ljubljano, izjavil:

»Prepričan sem, da bo sedanja gospodarska konferenca v Ljubljani dala dobre uspehe ter da bo pomagala olajšati krizo, v katero je zašla Dravska banovina. Sedanja kriza obsega vse stanove in zadeva vse pridobitne kroge, vendar pa sem bil poklican, da skličem konferenco radi tega, ker sta prav gozdarstvo in rudarstvo, torej panogi mojega ministristva, najbolj prizadeti. Sedanja konferenca ima namen najti čim boljši izhod iz

krize za vse pridobitne kroge in za našo splošno gospodarstvo. Zaradi tega so bili povabljeni na konferenco tudi drugi ministri, zlasti pa minister za javne gradbe. Kar se tiče lesne industrije, sem mnenja, da je sedaj pravi trenutek, da jo vsestransko podpremo, toda ne samo z gospodarskega, temveč posebno tudi s socialnega stališča. Socialno stališče je tembolj važno, ker lesna industrija preživlja na tisoče družin, te družine pa so sedaj brez posla, brez zaslužka in brez kruha. Na konferenci bom razložil, kaj misli kraljevska vlada ukreniti za omiljenje te krize.«

Zasluge vinogradnika in gostilničarja

Združenje gostilničarjev se je v časnikih opravičevalo, da ne more vina ceneje prodajati, ker ima sledeče stroške: dovoz in vkletenje 76 par banovinska in občinska trošarina, točilna taksa in obvezen prispevek Din 2.95 od litra. Na režijskih stroških pa Din 4.11 od litra skupaj 7.82 Din na 1 liter. Pri prvih dveh točkah bi morda bila od slučaja do slučaja primerna neka korektura. Niso pa upravičeni stroški režije po Din 4.11 od litra, ker gostilničar vrže po tem računu vse stroške, kar jih ima v gostilničarskem obratu, le na vino. Gostilničar pa ne toči le vina, marveč prodaja tudi žganje, pivo, kavo, čaj, malinovec itd., obenem pa tudi oddaja hrano. V prejšnjih časih pa res malo zaslužili gostilničarji pri hrani, danes pa je hrana zelo poceni, a cene niso danes v gostilni tako nizke, kot so bile pred 30 leti. Gostilničar danes primerno zasluži pri hrani, ne sme torej vseh režijskih stroškov vreti na vino, ker s tem le podražuje vino in sam znižuje promet vina. S tem je vinogradnik oškodovan. Gostilničar naj ima s tem, da hrani vino v kleti ter ga prinese iz kleti v gostilno na mizo, kar Din 4.11 stroškov! Hoče pa še tudi imeti čisti dobiček. Vinogradnik pa naj celo

leto obdeluje svojo zemljo, naj plača davka, kupuje kolje, galice, žveplo, dovažajo vino na kolodvor po 26 km daleč, kupuje orodje, plačuje zavarovalnino, to pa naj vse stori za 2 do 3 Din! Treba je pa še tudi vzeti v poštev nesreče, kot: točo, pozebo in druge bolezn. Kje je tukaj sorazmernost! Pivci danes upravičeno godrnjajo, da so cene vina previsoke, in raje ne pijejo. Tako pa trpi vinogradnik, ki je v zelo hudi stiski in ne more prodati svojega vina.

Plače čeških uradnikov

Ob zopetni napovedi znižanja plač državnih namestencev ne bo zanimiv pregled češkoslovaškega uradništva in njegovih plač. Po podatkih češkoslovaške uradniške organizacije prejema letno plačo nad 30.000 Kč 16.237 oseb, od 24—30.000 Kč 15.305 oseb, od 21—24.000 Kč 18.329 oseb, od 15—18.000 Kč 17.567 oseb, od 12—15.000 Kč 49.043 oseb, od 9—12.000 Kč 75.000 oseb, od 6—9.000 Kč 61.400 oseb in samo 6000 Kč 96.491 oseb.

Ena češka krona je okrog 1.82 Din.

V VSAKO HIŠO DOMOLJUBA!

RAZGLED PO SVETU

Abesinsko-italijanska vojna

Na južni fronti pri mestu Dolo se je v sredi januarja vnela precejšnja bitka. General Graziani je dobil v podporo več novih italijanskih divizij in je napadel Abesince in jih prisilil, da so se umaknili precej daleč v hriborje, kamor tanki ne morejo za njimi. Italijani so zasedli mesto Negeli in se tam utrjujejo. Obenem Italijani ustvarjajo boljše zveze z ozadjem, zato na južni fronti sadnjih par dni ne poročajo o kakršnih posebnih spopadih. Abesinci so zavrli nove grozice podlage, kjer se utrjujejo. Čar Selassije jim je poslal v podporo med 30.000 svedih in dobro oboroženih abesinskih bel.

Na severni fronti dirjajo še ves teden zelo krvavi boji okrog znamenitega mesta Ma-

kale. Ras Kusa je prišel italijanski vojski pri Aksumu v hrbet in Makala je obkoljena od vseh strani. Dve italijanski diviziji, ki sta bili na pomoč, sta bili v strašni bitki od Abesincev potolčeni in ostanki prisiljeni v beg. Krvavi boji se vedno trajajo na severni fronti. Menda mnogi se ni odločena. Padlo je že doslej na tisoče Italijanov in Abesincev. Tedaj se v teh bojih uprabilo Italijanov več kot dvajset topov, 150 streljnih pušk in zelo mnogo raznega vojnega materiala in živeža. Za enkrat se zdi, da so na severni fronti na vrhu Abesinci. Če bližnji dnevi bodo pokazali pravega zmagovalca v nad vse krvavi bitki pri Makali, Abesinci so vzeli doslej Italijanov še 35 tankov.

Kaj je iskal Sušnik v Pragi

Čeprav je izjavil avstrijski kancler Sušnik pred svojim odhodom v Prago, da ima njegovo potovanje samo zaseben značaj, da predvsem na povabilo industrijskega kluba o avstrijski gospodarski politiki, je vendar sedaj jasno, da je imelo njegovo potovanje velik političen in gospodarski pomen. To se poudarja tudi v uradnem poročilu. Predvsem je bilo doseženo zblitvanje Avstrije z Malo zvezo ali kakor je točneje izjavil ministrski predsednik dr. Hodža zblitvanje med zvezo držav Male zveze in zvezo držav rimskega sporazuma. S tem je ustvarjena dobra podlaga za sodelovanje držav v Podonavju.

Se večje važnosti je Sušnikovo potovanje v gospodarskem pogledu. Nešla se je ugodna podlaga za premostitev vseh nesoglasij, ki so ovirala sklenitev nove trgovinske pogodbe med Avstrijo in Češkoslovaško. Tudi ureditev blaginje prometa med Češkoslovaško in Avstrijo je pred rešitvijo. Ko bo ta dogovor gotov, pa se lahko pogajanja za ureditev bla-

govnega prometa med državami Male zveze in državami rimskega sporazuma. Nadalje je bila podpisana avstrijsko-češkoslovaška razsodišna in poravnalna pogodba. Končno se je v Pragi govorilo tudi o skupnih gospodarskih vprašanih podonavskih držav. Tako naj bi se ustanovila skupno žitno središče za vse podonavske države. Čehoslovaki upajo, da bi bilo mogoče doseči, da bi Anglija začela nabavljati žito tudi v evropskih državah in ne samo v bezmorskih državah, ker se je kakovost evropskega žita zelo izboljšala in se je tudi to žito znatno pocenilo. V tem primeru bi mogla tudi Češkoslovaška povečati svoje nabave strojev v Angliji.

Pogajanja v Pragi so ustvarila ugodno podlago za nove gospodarske odnose med podonavskimi državami in v tem je tudi njihov veliki pomen.

d 250 siromašnim šolskim otrokom daje hrano kuhinja Rdečega križa v Sisku

Stadion za olimpijske igre v Berlinu. Na sliki vidne te zvočnike, da bodo mogli tisoči in tisoči slediti igram.

AVSTRIJA

s V Abesiniji je padel. V okolici Zitare vesi na Koroškem stanuje slovenska družina Grohar z Goriškega. Lansko leto je zapustil starše in sestre sin France ter se podal nazaj v domovino. Zanj je bil povratek v domovino usoden, moral je v italijansko vojsko in nato v Abesinijo. Pred nekaj dnevi je dobila njegova sestra uradno poročilo, da ji je brat France padel v Abesiniji. Torej je moral ubogi med prvimi v ogejnjo za domovino, ki tako mačehovsko ravna s Slovenci.

d O-tavko je podala Lavalova francoska vlada, čeprav je dobil nedavno zaupnico večine parlamenta. Laval je vrzel izvršni odbor radikalne stranke, ki ni bil zadovoljen z Lavalovo politiko. Nova vlada, ki jo je postavil Sarraut, ima bolj levičarski značaj.

ŠPANIJA

s Dijaki razgrajajo. Sredi na vseučiliščih trajajo še dalje. Na vseh vseučiliščih so predavanja odpovedana. Povsem se zdi, da je uspela splošna stavka, ki so jo akademiki izvedli proti separatizmu vseučilišča v Barceloni, proti nekaterim marksističnim profesorjem in drugim levičarjem. Zveza španskih vseučilišč in dijaške organizacije so objavile skupno poročilo, v katerem med drugim pravijo: da pozivajo vse tovaršice, ki so vključeni v njihovi organizacijah in ki so njihovi pri-

BANKA BARUCH

11, Rue Auber, Paris (9^e)

Odpremija denar v Jugoslavijo najhitreje in po najboljšem dnevnem kursu.

Vrši vse bančne posle najkvalitetneje.

Poštni uradi v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu sprejemajo plačila na naše čekovne račune. BELGIJA: No 3064-64 Bruxelles. FRANCIJA: No 1117-64 Paris. HOLANDIJA: No 1158-64 Ned. Bank. LUKSEMBURG: No 1967 Luxembourg.

Na zahtev pošljemo brezplačno naše ček. nakasnice

Četinska vas, kjer v bežini kočah bjejo jamaški vrca

stači, da nadaljujejo s splošno dijaško stavko v vsej Španiji vse dotlej, dokler ne bo razrešen katalonski vseučiliški problem in ne bodo kaznovani marksisti in odpuščeni marksistični rektorji in profesorji v vseučilišču v Oviadu in Madridu.

ANGLIJA

s Angleški delavce odklanja komuniste. Kakor je že znano, so angleške delav. stranke že drugič odbile predlog angleških komunistov, da se ustvari tako zvana skupna fronta. Glavni organ delavske stranke londonski »Daily Herald« pozdravlja odločitve vodstva stranke, in pravi med drugim, da je komunistična stranka stranka prevratnežev in upornikov, ki noče in tudi ne ve posvetiti svoje moči delu za zboljšanje pogojev življenja najširših slojev naroda. Vse svoje sile posveča ta stranka rušenju, prevratu in državljanski vojni ter samooblasti enega stanu. Predlog komunistov o enotni fronti z delavsko stranko, po mnenju lista ni iskren in izhaja samo iz želje, da se iz velike angleške delavske stranke ustvari orožje za čim lažje širjenje prevratne komunistične propagande v Veliki Britaniji.

DROBNE NOVICE

400 zakonskih predlogov je pripravljenih za sklepanje v francoskem parlamentu.

500 telefonov ima sedaj Abesinija. Pred ital.-abes. vojno samo 250.

V Združenih državah Amerike je okrog 13000 žensk, ki imajo 10 in več otrok.

9 m dolg kazalec ima ura nekega letališča v Južni Afriki.

Razpuščen je japonski parlament in razpisane so nove volitve.

Med 12.204 dediče bodo razdelili zapuščino umrlega ameriškega milijonarja O'Flaherty.

991.000 prebivalcev ima po zadnjem štetju španska prestolnica Madrid.

Nemško vojno letalo se je ponesrečilo blizu Berlina. Oba pilota mrtva.

Ostavko je podala egiptovska vlada Nesim paše. Menda Angležem ni bila všeč.

Krvavi nemiri so bili med splošno stavko v palestinskem Damasku. Več ubitih in ranjenih.

V starosti 91 let je umrl papeški kočijaž Rinaldo Giacchini. Je služil petim papežem.

V Londonu je umrl Rudyard Kipling, eden največjih sodobnih pesnikov.

Italijansko modo hočeje osamosvojiti in prepovedati inozemske vplive — Italijani.

Grški prosvetni minister je odstopil, ker se ne strinja z vseučiliškimi zakoni vlade.

Iz Nemčije so izgnali hitlerjevci dopisnika »Prager Tagblatt«.

Mesto Saarlouis v Posaarju se imenuje poslej Saarlautern.

Dve pariški cerkvi so okradli tatovi; 250 tisoč dinarjev škoda.

Laval je zopet dobil zaupnico v francoskem parlamentu s 316 proti 251 glasovom.

Novo portugalsko vlado je zopet sestavil Salazar. zunanji minister pa je Jemontio.

Polovica Grčije se je pri nedeljskih volitvah izjavila za Venizeloso.

Drugačne besede — drugačna dejanja

Glede manjšinskega vprašanja je izjavil avstrijski kancler te dni tole:

»Kot veste, živijo v mejah naše države še druge narodnostne skupine. Hrvati na Gradiščanskem in Slovenci na Koroškem. Državno vodstvo ima dovolj povoda, da jih, v kolikor so zvesti Avstriji, pozdravlja s pristranskimi pozdravi. Posebna naloga nemštva v Avstriji je, da v pogledu tujih narodnosti ne smemo storiti nobene napake. Nikomur, ki se prizna k državi, ne bomo jemali njegove na-

rodnosti. Naloga avstrijskega nemštva je, da vpliva pomirjevalno na narode in skrbi za to, da imajo tudi narodi v Avstriji prepričanje, da lahko ohranijo svojo narodnost. Glavna napaka Avstrijev bi bila, če bi jim hotela jemati njihovo narodno posebnost. V preteklosti imamo zato preslabe izkušnje. Narodnostna pravičnost je nemško poslanstvo države in hkrati služba narodu, kateremu pripadamo. Avstrija mora biti vez med narodnimi kulturami.«

Liza Godčeva

Predpustna

Ste že čuli mene Lizo?
Časi zdaj zares so slabi:
čutimo povsod že krizo,
kaj naj ženina privabi?

Ako doto bi imela
in še balo prav bogato,
sto lahkó bi jih ujela,
več ko polžev na solato!

Če denarcev bi imela,
bi prešerno se novila:
zalih fantov bi krđela
vse lepó za nos vodila...

Pepelnica mi bo dala
dva moža iz cunj in slame!
Radovedna bom vprašala:
— Menda nista jezna name? —

Mlin v Pečeh

Spisal Gustav Strniša.

I.

Babica je bila živa tresavica, drhtele so ji roke, trepetala ji je drobna glava in kdor jo je opazoval, je bil za trdno uverjen, da je vsa njena neznanca postavlja mrzlično drgetala.

Ljudje so se je najbolj spominjali od nedelje, ko je hodila v Mesto k maši. Prihajala je v črni krinolini s temno ruto na glavi, v obraz vsa bela in praznična. Nekaj lepega in častilivega je bilo na tej drobni ženi; njene dobre, temne oči so sijale milo kakor dva črna kristala iz krivuljastih in ravnih gub in gubic, posejanih po njenem ozkem, kratkem obrazu. Zaradi močno nazaj posnete lobanje, je bilo na njem nekaj jasnega, poduhovljenega. Starica je vedno sedela v prvi klopi, čitala iz mašnih bukev, ali pobožno prebirala molek vsa zamaknjena v molitev. Iz cerkve je navadno odhajala zadnja, smehljivega se obraza je odzdravljala znancem in se lahko pozibavala v boki, ko je stopicala domov.

Med tednom je bila drugačna, bolj živahna in kar pomlajena, bržlaj je kakor spretna miška do gospodarskem poslopiju, se včasih za trenutek pomudila v mlinu, rada ukazovala deklam in predla pozno v noč. Brez ropota mlinskih koles in šumenja vode je bila osamljena in v neki nejasni zadregi šele ko je začula enokomerno klopotanje in brunenje, je bila spet vsa v svojem svedu, kjer se je čutila najbolj na varnem. Tekom let se je trušča tako privadila, da ji je popolna tišina dramila neko podzavestno nezaupanje in skoro strah. Mir, brez udarjanja mlinskih koles in bučanja valov, je v nji budil občutek praznine in negotovosti, ki ga ni marala, ker se je iz nje pojavila misel, da je že otopela in stara, o čemer ni hotela premišljevali, čeprav se ni bala smrti, ki se

ji je dozdevala prav tako naravna kakor življenje. Sicer je zelo rada živela in je bila vedno zdrava. Noč ji je bila življenje za sebe. Dan je svetloba in resničnost, ki se razodeva v jasnem razočanju, da ga človek lahko dojame brez mučnega iskanja saj se slike v njem plastično pojavljajo in ne mučijo domišljije z meglenimi dvomi.

Toda noč je drugačna. Noč je skrivnost, vsa preprežena s sanjami, nedojemljiva, polna blodnj in podslutene miline, večkrat tudi tihe groze, a čudovito privlačna in krasna, zamrežena v tajne in bajnost, ki draži človeško domišljijo in jo vzbujava.

Babica je živela vsako noč zamaknjena in zasanjana v večerno tišino. Med pleskanjem mlinskih koles je odmevala brnenje njenega kolovrata in se spajalo v monotono pesem dela, ki je lahko odjekala med molčecimi skalami.

Starica je poslušala in razpredala misli kakor tišina svoje komaj zaslutene glasove po okordih podtalno donečih orgel vesolja. Vsaka misel ji je v dušo, kakor na belo platno, pričarala sliko, ki jo je že fisočkrat gledala, pa ji je vendarle bilo vedno spet nova, saj je znova zaživela zaradi mlilih ali grenkih spominov, ki so babico opajali, se laskali njenemu srcu, ali ji dramlili tiho olozje, ki je bilo v duši že zdavnaj potlačeno in se je pojavljalo le kakor bežna senca med svetlejšimi prividi.

Iz vseh njenih spominov je vstajala neka nejasna slutnja življenja, ki ga ženica ni nikoli poznala in je le o njem čula, življenja lepega in opojelega, polnega čudovitosti in krasote, kakršnega si je predstavljala še kot dvajsetletna mladenka in je sanjala o njem vse do konca svojih dni.

Včasih so se ji spomini trenotno izmalčali v hladno resnično sedanjost. Nepriznansko je zazrla samo sebe v zrcalu svoje notranjosti, prav tako, kakršna je bila v resnici. Spoznala je, da je stara, zaslužila je okorelost in neprično oslobodjenje. To spoznanje jo je obšlo samo za čase,

hitro se ga je ofresla, krepko pognala kolovrat in se nasmehnila, sama ni vedela zakaj. In že so ji vzniknile lepše slike.

Babica je bila bitje preteklosti, mila in resnična slika vsega bežnega in minljivega ter do ganljivosti prijazna in vabljiv vzgled preprostosti in otroškosti, ki oslone samo v duševno dobrih starih, kateri so še potem, ko so se že zdavnaj odpovedali vsemu, kar jih je kdaj vezalo na mladost, še vedno prepričani, da vse, kar so živeli in preživeli, ni bilo niti predgovor tistemu čudovitemu romanu, ki se imenuje resnično življenje.

In taki ljudje so najbolj srečni, ker ne spadajo med one izmozgance, ki so izpraznili do zadnje kaplje kupo strasti in spoznali do dna mueno praznino in večno željno hrepenenje za uživanjem, a potem mrmrajo nad usodo, ker so prenašeni in hočejo vedno več in več, saj so prepričani, da človek živi le zavoljo uživanja in ne zaradi nečesa drugega, kar ga duševno dviga in mu kaže nota izpopolnitve v samozatajevanju, iz katerega se v duši poraja krepko notranje doživljanje.

Prečovski mlin je stal v divji soleski kakor zagoden med kamnite kleči. Tik poslopja na desni je drvela Reka, ki je gnala tri mlinske kamne. Strmi skalnati steni na obeh straneh sta bili navpični in skoro goli, le sem in tje se je kak skromni grmič prilipil na ped zemlje, a ko se je razrasel in se hotel razkošiti, je razočaran povsilel veje in si iskal opore, strmeč v prepad, je hpal okoli ter naposled obvisel v višavi, nihajoč v vetru.

Kadar je bil jasen dan, so bile pečine veličastne in resne, svetlobne črte so se rezale med ostrimi sencami, kakor bi bilo spolzelo prek teh spačenih in zverženih vrtni, robov in krivuli močno dilet blaznega kiparja, ki bi bil v norih zababah ustvaril nekaj nepojmljivega in brezobličnega, a vendar silnega in groznega.

PO DOMOVINI

K občinskim volitvam v Mošnjah

Samo dva dneva nas še ločita od 2. februarja. Ta dan bo važen mejnik v zgodovini naše občine. Po tolikih letih bomo zopet svobodno spregovorili, komu zaupamo vodstvo občine. Odločitev ne bo težka. Na listi JNS, ali kakor se sedaj imenujejo, gospodarski, so same znane osebnosti bivše JNS, večina od njih je bila dosedaj v odboru. Vendar pa je moral g. župan Val. Tonejc pretekli teden vzgizniti v precej kisljavo jabolko. Dne 15. 16. in 17. se je mudil na občini revizor, ki ga je poslal banska uprava. Da so govorice, ki se širijo, o nerednem gospodarjenju pri občini, utemeljene, je pokazal tudi izid revizije. Vsa občinska uprava, ki so sestavljali: Tonejc Valentin, predsednik, Sp. Otok, Ambrožič Jožef, Ljubno, Frelih Anton, Brezje, Cotelj Jakob, Leše, Golmajer Silvester, Ljubno, in Gogala Ivan, Zg. Otok, je bila 20. t. m. zaradi nerednosti pri izvrševanju občinskih poslov razrešena. Ni še dolgo, ko so se pri volilni agitaciji bahali, da so bili pri reviziji celo pohvaljeni, tudi zadnja »Domovina« je prinesla vest, da je revizor našel vse v redu, kar dobijo nato 21. t. m. pismo pohvalo od g. bana v obliki razrešitnih dekretov. Našteti morajo po zakonu sedaj ne morejo kandidirati kot odborniki, a so bili v istem vrstnem redu zapisani tudi na sedanji listi JNS, ki je bila pri sodišču že vložena. Te dni so bili noč in dan na nogah, da so popravljali svojo listo, oziroma sestavljali novo, katere nosilec ni več g. Valentin Tonejc, temveč g. Anton Globočnik, gostilničar in trgovec z Zg. Otoka. Mi bomo sedaj s večjim zadoščenjem oddali svoj glas g. Pangercu.

Ne dajte se begati! Nekateri vas bodo sili, da glasujete za listo g. Globočnika, drugi vas bodo nagovarjali, da rajši ostanite doma. Poslednjič bodo prihajali k vam polni sladkih obljub. Posebno znana je njihova krilatice: »Mi smo bili vedno z malim človekom.« Prav lep dokaz za to so davčne polovice. Našim ljudem so mogli, ki so mislili, da bodo večno pasevali, tako ocenjevali premoženjske razmere za davkarstvo, da so jim bili naloženi davki, ki jih nikakor niso zmogli. Na pri-

tožbo so se izgovarjali, češ nismo mi tako zapisi, ampak tajnik. Tako se potočujejo za malega človeka, da bi ga iz same maščevalnosti najrajši spravili na beraško palico. — Take so torej vaše obljube, gospodje, ki danes spregate. Mi nočemo več obljub, hočemo le resnih, poštenih in delavnih mož, ki jim bo vedno pred oči splošna korist. V svoji onemoglosti vam bodo ponujali pijačo: nihče pa ne bo samega sebe tako ponižal, da bi za pijačo prodal svoje prepričanje.

Dovolj je bilo liberalne košnje, slovenske in katoliške naj bodo Mošnjel. Zato bomo prav vsi šli na volišče, ki bo v Romarskem domu na Brezjah. Glasno in razločno bomo volili: »Glasujem za listo gospoda Pangerca Silvestra.« Volitve se bodo vršile od sedmih jutraj do šeste ure zvečer. Svojo dolžnost bomo izvršili v zgodnjih dopoldanskih urah, da bomo potem imeli mir pred nasprotnimi agitatorji. Te volitve morajo biti lep dar dr. Korošcu, ki nas je rešil strahovlade JNS. Dne 2. februarja bomo pokazali, da smo politično zreli in vredni popolne politične svobode. In še to: Po-vejte vsem in vsakemu na usta: Brez banovine bo občinska »kasa« pusta.

Zakaj je bil razrešen občinski odbor pri D. M. v Polju

Banska uprava Dravske banovine je izdala odlok, ki obsega 14 s strojem pisanih strani in ki podrobno navaja vse številke nerednosti, ki jih je izvršila od prejšnjega režima izvojen občinska uprava pri D. M. v Polju. Predmetni odlok, ki ga vsled pomnjenja proroča ne moremo ponatisniti v celoti, ima sledeči zaključek, ki prav za prav v glavnem vse pove:

»Iz zgoraj navedenega je razvidno, da je bila uprava občine Polje zelo neredna in da nosijo odgovornost za to nerednost vsi organi občine, v prvi vrsti njen predsednik, ki je kljub prepovedi sam opravljal blažajniške posle, jih opravljal slabo, na pregledoval občinske blagajne in računov, ni o tem poročal občinski upravi in odboru, pa tudi občinska uprava, ki ni pregledovala občinskih računov in blagajne, ki je prekoračevala razne kre-

dite občinskih proračunov za večje zneske brez zadnjega sklepa občinskega odbora, slabo uporabljala odnosno slabo kontrolirala uporabo prispevkov za brezposlene in siromašne in iztejavajo odkupnin za ljudsko delo, dovoljevala pobiranje posebne odškodnine za stavbne ogled, ter neodobrene takse za mesne ogled in usvaritev izdatkov za občinske ceste brez sklepa občinskega odbora, in končno občinski odbor, ki ni zadostno nadziral poslovanje predsednika občine in članov občinske uprave, trpel zgoraj grajene nerednosti in ni kazal zanimanja za to, da se vse poslovanje občine vrši v redu in skladno s predpisi zakonov. Celotni občinski odbor torej svojih poslov ni vršil v redu, radi česa se je moral razrešiti.« — Podrobnosti še priobčimo ob primernih prilikah.

Iz raznih krajev

Moravce. — Zdaj smo zaključili odsko delo v dvorani. Dne 1. februarja zvečer ob 8 in 2. februarja ob 3 popoldne bodo igralci Prosvetnega društva zaigrali pri novih kulisah »Lepo Vido«, narodno igro s petjem in štirih dejanjih. Da ne bo preveč težko zdržati v dvorani, se je določilo, da odslej naprej ne bodo smeli otroci, ki še obiskujejo ljudsko šolo, prisostvovati igri, razen v družbi staršev, če jim kupijo listek za sedež. Če se bo zdelo, da je igra prav primerna tudi za otroke, bo Prosvetno društvo priredilo zanje igro posebej, eno nedeljo ob zelo znižanih cenah. Če se boste primerne razdelili v soboto in nedeljo, bo prostora za vse Vstopnice se bodo prodajale že med tednom v konsumu. Prišli bomo z igro točno ob uri. Pri- dite v obilnem številu!

Iz Sentjurja pod Kumom. Naše Prosvetno društvo je že nad 5 let mirno počivalo kakor ne bilo ga treba. Sedaj pa je nenadoma zopet kakor iz spanja probujeno, vstalo in živahno deluje. Da, če bo šlo po tem potu naprej, bodo v Sentjurju še enkrat fantje, ki bodo sloveli v deveto deželo. Živijo fantje in njih novi organizator!

Primskovo pri Litiji. Bela žena se je sedaj s posebno vneto vrgla na Primskovo. Te dni pa se je spravila na uglednega farana France Mrzla, p. d. Bajca. Dne 21. januarja zvečer je mirno, previden s sv. zakramenti, v Bogu zaspal. Bil je zvest naročnik »Domoljuba« in drugih nabožnih listov, akoravno sam ni bil več čitanja, za svoje otroke pa je lepo skrbel.

»Včasih se je izgubil med čeri sončni žarek, vztrepetal in zataval v mačino, zasijal globlje in obsvedil za hipec mlinsko stricho. Skozi okna ni prisijal saj so skaline, kol mogoče krečuti duha temine, branile soncu, da ni moglo bliže.

V slabem vremenu so bile pečine mrke in strahotne. Tam je bilo drugo življenje kakor zgoraj v svetu, saj leže globlje in človeku je pri duši, da tudi globlje segajo v tajno prirodo ter se živce odkopajo vsega, kar je v njih bližini. Večkrat se ni moči otrešiti občutka, da so čeri žive, da dihojo skrivnostno življenje, ki ga človek ne more dojeti, in da so morda tesneje spojene z njegovo usodo kakor si sam misli, zlasti, če živi med njimi dolga leta.

Kadar je zahlopel vihar, je zavladala v soteski tiha groza. Nihče je ni omenil z besedo, vendar je vsak vedel, da je blizu, slučaj jo v nemi tesnobi, ki ga je objela, v negotovem koraku, v sumljivi tišini, ki je zaustavila slednji di, da se ni premaknila nih bilka in je vse čakalo kakor okamenelo.

Potem je izbruhnulo. Nevihla se je razvihrala v glasnih in glušičih odmevih armenja, v skalah je bobnelo in vršalo, rezki bliski so švičali, se zaletovali, se vjigoli, borili, sekali v čeri, črtali svetle nerazumljive znake, oživljali pečine in jih v slepeči svetlobi pretvarjali v like z zmaličenimi, a vendar živimi obrazi, razodevajočimi nekaj tajinstvenega in veličastnega.

Babica se je take noči bala. Skrbno je zagrnila okno in se stisnila v postelji, prisluskovala gromu in drgetala. Mravljilo jo je, vendar ji je tudi godilo, kakor bi plavala v daljave, v brezkončnost, obkrožena od duhov, ki so se oglašali v peceh. Vendar je vedela, da je ne bo zadela neizgoda, saj je srečno prestala vsako neurje, skrivaj prepričana, da so ji bili naklonjeni duhovi skal.

Ljubila pa je jasne noči, ko je sijala na prod mesečina in pozlatila del Reke. Kadar je prekinila predenje, se je rada naslonila na okno, kjer

je stal v cvetličnem lončku okrnjen rožmarin. Skozi njegovo zelenje se je zastrela na valove, namerči voni rožmarina jo je pručno božal in nežno miloval, vendar je bila zadregnjena, dokler ni onemela od tesne boleznosti, ki ji je drnila ožono zasenjenost in otročjo domnevo, da vidi več kakor drugi.

Proroška razjasnenost ji je tedaj zasijala na obrazu, nekaj blaženega je v nji zakipelo, ko je zaslišala, da je bila med vsemi, ki so tod živeli najbližja mogočnim pečem, mrki prirodi, ki je gospodarila s svojimi silami in da je bila najbližja tem neznanim duhovom, kr so se včasih oglašali razburjeni in maščevalni, razsajali in se izražali v vsej strahoti.

Starka se je srečno zagledala v mesečino, kjer se je narodu pojavila visoka senca in se izobličila v Torko. Počasi, komaj vidno se je premaknil grm, se zaokrožil v blesteči kolovrat in Torka je zapredla, da so pršile z njega zlate niti. Počutila ga je z boso nogo in počasi zasenjala kakor vse okoli nje, da je soteska zaslišala začaranemu prepadu, v katerem drhli življenje, skrito že tako globoko, da ga nihče več ne vidi.

Babici se je včasih zazdelo, da sta si s Torko že kar domači, saj sta bili obe tu iz davnine kakor pozabljeni bitji, ki ju je prezrla usoda smrti. Kolovrat je brnel, voda šepetala. Lneni prameni so se penili po gladini in sijali se svetleje kakor onemesečeni valovi.

Torka se je s prozornimi prsti dotikala prediva in ga spretno obračala, da ga je mesečina objela s svojo sinjavo. Svetla vlakna so se kodrala v zlato povosmo, ki je vidno naraščalo. Ze se je dotaknilo valov, da so nejevoljno zajeceli in se stolizalo preko njih k drugemu bregu, kjer je stal mlin.

Torka se je dvignila. Njena koščena postava je segala visoko, da se ji je senca dotikala na-

sprotnega kraja. Počasi se je premaknila kakor bi odkevala, vendar je že sledeči min sta na predivu sredi vode. Zmukel jo je držal kakor bleščala mehka, z zlahim mahom pokrita steza. Bližala se je mlinu, se z nogo dotaknila proda in se pogrnala nani.

Babica se je predramila in se stresla. Takoj je pozabila občutke domačnosti, ki jih je sluhla do Torko. Preplašena se je pokrivila in hlastala po kolovratu ter snela molvoz, njene drhteče usnice so šepetale:

»Hiro, hiro, sicer pride semkaj. Če ne bo molvoz snel, se bo razburila in mi zmešala prejo. Da kaj še tol Kolovrat mi lahko zdrobi na sončni prah in še menel ni je varno dražiti!«

Ko je spravila molvoz se je oddahnila. Rado vedna je pristopila k oknu pogledat, kaj predi ja počenja. Videla je, da se je snel vrnila čez reko in znova zapredla. Njena preja je bila zdaj biserno bela in starica bi najrajši nad njo zakričala, naj ji podari blesteče povosmo, pa se je premislila, saj je vedela, da se ni dobro vtikati v Torko, ker bi ji takoj kakšno zagodila.

Zenica je počasi zlezla v postelji. Torka jo je večkrat bežala tudi v sanjah. Vabila je babico, naj z njo tekmuje, ji ponujala blešketajočo se prejo, se ji zlokobno smejala in kazala kakor dila ostre zobe.

Spečna starica se je vznemirjala in se obračala v postelji dokler se ni predremila in snel skočila h kolovratu pogledat, če je snela molvoz.

Leala je nazaj in šepetala o strahotni Mori, ki jo je Torka poslala k nji, da je počenila nanjo in ji je zaradi tega zastala kri ter so jo nadlegovale težke sanje. Še enkrat se je pokrila in se vlegla na desno stran ter zaspala.

Ko se je jutraj prebudila, je bila vsa tajinstvena in blede. Po prstih je hodila, dokler je bila sama, razabila je, da je bil zunaj dan in so se končale vse mučne sanje.

(Dalje prihodajči.)

Snebrje - Zadobrova. V nedeljo se je pri nas uprizorila nova drama »Ljubezen in sovraštvo«. Dramatiziral jo je član našega »Pevskega društva« Černak Ivan. Igralci so svoje vloge nepričakovano dobro rešili. Dramo so v nedeljo dne 26. t. m. ob 3. popoldne ponovili.

Metlika. G. ban dr. Natlačen je zaradi nepravilnosti v občinski upravi Metlika okolica razrešil občinski odbor in postavil gerentski svet, ki bo vodil občinske posle do volitev. — Ljudstvo se je odahnilo in z veseljem pričakuje svobodnih volitev, ko si bo lahko samo volilo svojo upravo, ne pa kakor zadnjič, ko so nam iz druge občine izvolili občinske može. — Banskim upravi se ljudstvo zahvaljuje za poslano koruzo. Čujemo, da dobimo še krme za živino in sol po nižani ceni. — Cestni odbor je zaprosil tudi bansko upravo za podporo iz fonda za javna dela, in sicer za preložitve klanecv Draščiči—Repica—Krmalen Ljudstvo bi dobilo lep zaslužek, a živina bi potem lahko vozila. — Vinske trgovce in gostilničarje vabimo, na dobro vinsko kapljico v Belo Krajino Vina, kakor je letos, ni bilo že mnogo let. Tudi »Vinarska zadruga« ima jako dobra vina na razpolago.

Dragatuš. Dne 14. januarja je na Mali Lahi ubilo 16-letnega Mirkota Kobetiča. Z gospodarjem je kopal pesek pri čemer se je nad njegovo glavo utrgal težak kamen in mu padel na glavo. Bil je na mestu mrtev. Da nista par minut prej z gospodarjem zamenjala mesta, bi bilo zadelo njega. — Rajni Miro je bil sicer sirota, ker je bil brez pravih sorodnikov, drugače pa zelo marljiv, bistroumen uboglji in nadebuden deček. Rad je čital in se zanimal za vse. Bil je v Prosvetnem društvu in so ga tovariši v večjem številu udeležili pogreba Mirkota naj v miru počiva, ima naj pa mnogo posnemalcev.

Oselica. Občani! Pripravite se, da z ostanki za našo občino tako škodljive jugoslov. nacionalne stranke primerno obračunate pri občinskih volitvah, ki so na vidiku. Kako je JNS gospodarila v naši občini je vsakemu znano. Škoda, ki jo je zaradi nje trpela občina, znaša deset in deset tisočev. Občinski urad, ki je sedaj v Sovodnju, kamor ga je kljub ugovoru velike večine občanov dal prinesiti predsednik občine, se v najkrajšem času vrne v Trebijo, na svoj zakoniti sedež. Predsednik občine bi bil to moral storiti že 3. januarja na ni. Tako daleč pa

menda še nismo, da bi se odredbe g. bana ne upoštevale. — V Novi Oselici smo dobili novega gospoda župnika Farani in občani ga iskreno pozdravljamo in želimo, da bi mu bilo bivanje med nami prijetno in njegov delo za dušni blagor faranov polno uspeha. Na Svečnici imamo v naši občini tri javne politične shode, ki jih priredi naša Jugoslovanska radikalna zajednica. Prvi se vrši v Leskovici po jutranji mši, drugi v St. Oselici po 10. mši. Na Sovodnju zborujemo pa ob pol 3. popoldne. Priidite gotovo!

Komenda. Naše Prosvetno društvo je ponovilo lepo ljudsko igro s petjem: »Črna žena«. Igralci zaslužijo priznanje! Številnim društvom, ki nam pišejo glede »Črne žene«, pa sporočamo, da se ta igra naroča na naslov avtorja: g. Redenšek Ivan Domžale.

Ribnica. Vzoren mož je bil Janez Zidar iz Brež pri Ribnici ki smo ga v ponedeljek, dne 20. t. m. pokopali pri Sv. Križu. Bil je vzgleden oče, zmožen organizator, podpredsednik reševalne zadruge, član načelstva nabavne in prodajne zadruge v Ribnici, mnogokrat občinski odbornik in svetovalec, tudi v politiki vedno zvest krščanskim načelom pravičnosti in poštenosti, daleč na okoli izkušen svetovalec, zvest član Apostolstva mož, požrtvovalen naročnik in bralec katoliških listov, človek, ki ga je vse okolje ljubilo in spoštovalo in ga bo tudi težko pogrešalo. Zato ga je ogromna množica prijateljev spremljala na njegovi zadnji poti. G. župnik Skulj pa se je v imeni organizacij v toplih besedah poslovil od vedno zvestega organizatorja. Težko prizadevi rodilni Zidarjevi, poselno sinu juristu Lojzetu naše iskreno sožalje najemu pa večni mir! — Poslovil se je od Ribnice g. postajni načelnik Jože Plahuta, ki je poldrugo leto vestno vršil svojo težko službo na prometni ribniški postaji. Od prejšnjih režimov mnogokrat udarjen, je sedaj dobil službo v Celju, kjer mu želimo mnogo veselja in zadovoljstva.

Zagorje ob Savi. Morda ni nikjer v Sloveniji kraja, kjer bi vladalo večje mrtvilo, posebno pa ob nedeljah, kot ravno v Zagorju, saj so mu težki časi in pa brezposelnost vzeli vso živahnost in veselje, ki je vladalo nekoč. Toda na dan volitev se je spremenila ta slika in zagorske ceste so postale takoj podobne vele-

mestu. Že v zgodnjih jutranjih urah so se na polnih cestah, ki vodijo k voliščem, prostor pred seboj in pred občino pa je bil natrpan volivcev, ki so živahno razpravljali o poteku in končnem izidu volitev. Tudi naši nasprotniki so bili delavni, a brez uspeha. Zavedni volilci so dali JRZ več kot dv tretjinsko večino. — Opomba uredništva: Tudi mi iskreno čestitamo! Živela zagorska občina!

Radna pri Sevnici. Kakor vedno, je zlasti v zimskih dneh mnogo življenja v našem Mladinskem domu. Skoraj vsako nedeljo je na programu gledališka prireditev, akademija, skiptično predavanje ali kaj podobnega. Ob sredo so redni prosvetni sestanki, h katerim prihajajo fantje tudi iz oddaljenih vasi. Posebno delavni so pri katoliški akciji. Igra »Pod sovjetsko zvezdo«, ki smo jo uprizorili na Štefanovo, je zelo čisto primerna, zato smo jo ponovili v Slomškovem domu v Sevnici. Za Svečnico, ko bomo obhajali praznik svetega Frančiška Saleškega, zaščitnika salezijske družbe — pripravljamo zanimivo versko igro: »Pot k Begu«. Istega dne popoldne bo imel dr. Fr. Walland, inspektor salezijske družbe, letni shod za sodelništvo. — Vabimo prijatelje mladine in našega doma na Radni.

Iz dolenskih Benetk. Volilno razburjenje se je sedaj že pomirilo. Pa je bilo hudo! Nasprotnikom namreč, ki so tako klaverno propadli! Saj so imeli toliko leta patent na politiko! Ni jim šlo v glavo, da je sedaj drugače. Prašča, ki so si ga spekli za slučaj zmage, niso mogli pojesti in volilnega vina popiti kot zmagovalci, zato so te božje darove pospravili kot »maškare«. — No, glavno, da se je jedlo in pilo! Naši pa tudi niso bili še nikdar tako navdušeni, kot ob tej priklji. Tudi zmaga ni bila še nikdar tako sijajna! Zato so goreli tudi kresovi in živijo klavci ni bilo konca ne kraja. Nasprotnikom pa ostaja še vedno ena tolažba: saj ne bo vedno! Delajo načrte, kako bi spet kako občino spremenili. — V nedeljo se je vršil pri nas sestanek za elektrifikacijo Krškega polja. Morda bo res tudi k nam posvetila elektrika. Gledali jo bomo radi! In prav nam bo prišla za maršalko. — V gospodarsko življenje je prišlo nekaj gibanja. Drugod tolijo nad lemo krizo, pri nas se je prav sedaj odprlo. In ni slaba cena. V London, pravijo, da gre ta bukov in hrastov les. — Tudi živini in prašičem se je cena nekaj popravila, tako da je ljudem spet pričelo upanje rasti. — V nedeljo se bomo pa poslavljali. Ka-

T. Jeske-Choiński:

Ugašajoče sonce

(Prevedel Vinko Lovšin.)

(Nadaljevanje.)

»Torej zvestoba tu ni v navadi,« je rekel Servij, »pri nas je to nekaj samo ob sebi samega.«

»Da, da!« je vzdihnila Tulija. »Tudi pri nas je veljala nekdaj zvesta ljubezen pri mo-
žeh in dobro bi bilo, da se vrnejo zopet časi, katere zasramujejo pesniki in filozofi.«

»Tak ali drugačen čas je večji del vedno delo žena,« se je vmešala Mucija. »Ne očetje, ampak matere vzgajajo otroke.«

»To se pravi,« je pripomnil Publij, »da matere sedaj slabo vzgajajo svoje otroke!«

»Prav nič niso vzgojeni otroci,« je odvrnila Mucija. »Matji prepusti svoje otroke naprej svojim služkinjam in ko pride čas poduka, grškim sužnjem, slovničarjem, retorjem in filozofom.«

Publij je pazljivo poslušal Mucijine besede; gotovo je primerjal hinavski značaj Tulije in nepokvarjeno odkritosrčnost Mucije. Tulija sama je čutila — pa naj je še tako dobro igrala svojo vlogo — da je bila ona vprico Mucije, še bolj vidno nasprotje s svojo sorodnico. Zareči srd se je naselil globoko v njenem sren in mislila je: Mark ima prav, Mucija mora s pot!

Razgovor je vedno bolj zastajal. Oba slavna vojnika, čigar imeni sta kljub njuni mladim letom, že spadala v zgodovino Rima, sta zelo malo privlačno govorila. Nista se znala zabavati z damami. Na svoja redka vprašanja je dobila Tulija malo ali nič odgovorov; ako sta pa odgovarjala, sta v zelo kratkih stavkih ali kratkoma do da

ali ne. In vedna primerjanja med nekdanj in sedaj, za katere je Publij tako slab, ali med barbari in Rimljani, katere je Servij vedno in vedno ponavljal, niso ugajala Tuliji.

Z taji se ni govorilo raje o zadnji grški kom. »Ali o zadnjem dirkanju v cirkusu? Kako se drugače se je zabavala z veselimi pretorijem! In vendar je morala Tulija tekovati vsled svojih preveč drznih upnikov za Publjevo naklonjenost; zaradi denarja je morala lagati in varati. O, da ni tako, dolgočasni Publij — Kvintilije — popolnoma v nemar bi ga pustili.«

Ravnokar oživljeni večerni promet na cesti, na katero je zavila Tulijina nosilnica in vse njeno spremstvo, ki se je moralo boriti z ovirami, je bil vsem dobrodošla preveza, da so pogovor popolnoma prekinili.

Ko so se bližali Apijskim vratom, je prišlo na njihova ušesa glasno kričanje in v blesku bakelj so uzrli gručo ljudi, ki se je borila s stražo pri vratih, da si pribori vhod v mesto.

»Pustite nas notri!« je kričal v cunje zaviti možan. »K božanskemu imperatorju hočemo! Z njim hočemo se danes govoriti!«

»K božanskemu imperatorju!« je ponovila gruča. »Proč s stražo!«

»Ne bo nas sprejel božanski imperator, ampak mestni prefekt in nas vtaknil pod ključ!« je odgovoril službeni centurij, starejši germanski vojak. »Take klativiteze ne puste na Palatin.«

»Od kdaj pa ni dovoljeno rimskim državljanom vstopiti v mesto?« je govoril vodja gruč. »Ti nam ne boš predpisoval nobenih novih postav, germanski pes! Proč z njim!«

Vrgel se je na centurijona; toda stari vojak je pograbil napadaleca za vrat in ga zagnal pred se, da je padel na tla.

»Počakajte, da pride mestni prefekt, potem!« je zmerjal dalje načelnik straže in

ukazal celi straži zastaviti vhod skozi vrata.

Truma je navalila na vojake, a ti so jo vrgli nazaj in najsilnejše tudi z meči okrotili. Cela ploha kletev od strani napadalcev je poplavalca vojake.

»Da bi vas Jupitrove strele ubile! Zemlja naj vas po smrti izbruhla iz sebe kot izdajalec! Haron naj vam odreče prevoz!«

Vozovni promet je zmedo še povečal. Vozniki so zahtevali prostor na cesti.

Medtem so morali Publij, Servij in Tulijina nosilnica obstat. Tribun in stotnik sta se v gneči prerila do centurijona. Stražniki so povsili meče.

»Kaj želiš ti ljudje!« je vprašal Publij. »Čast tebi, slavni tribun!« je odgovoril načelnik straže. »Ti ljudje hočejo nočoj še nadlegovati božanstvenega imperatorja, da iztirjajo kruha za svoj glad. Trdijo namreč, da jim je letošnja suša požgala polja in da umirajo njihove žene v hribih od lakote. Brez dovoljenja mestnega prefekta pa jih ne smem pustiti v mesto.«

Gruča je obkolila tribuna in njegovo spremstvo; vsi so kričali eden čez drugega in se rinili, da se dotaknejo oblačila obeh odličnih mož.

»Stopite nazaj!« je zaklical Publij tako glasno, da je preplvil hruse. »Odkod prihajate? Kaj hočete? Naj govori samo eden!«

Plašno se je truma potegnula nazaj, da je bilo naenkrat okrog tribuna prazno.

»Naj govori eden!« je ponovil Publij.

Orjaški mož v raztrgani togi je stopil naprej in opisal stisko hribovskega ljudstva. Ko je govoril: »Še danes moramo pred božanstvenega cesarja, ker tudi med potjo nismo ničesar jedli...« ga je truma prekinila in kričala: »Pred božanstvenega imperatorja!«

Publij je dvignil svojo desnico in takoj je bilo mirno.

Iz popotne torbe

(Od sv. Gregorja preko Sodražice v Ribnico)

Marsikaj doživi človek na potovanju. Včasih kar zmajet z glavo in ne verjameš, da je res tako; pa je vendar res. Poslušajte!

Že večkrat sem si želel ogledati rojstni dom Krekov pri sv. Gregorju. Prilika se mi je ponudila letos po sv. Treh kraljih. Z Ortneka sem jo počasi mahal vedno više, dokler me ni pozdravila majhna, a tako domača in prijazna cerkevica, sv. Gregorju posvečena. Na majhni šoli nasproti veličastnemu Gregorskemu domu je vzidana plošča, ki z veliko skromnostjo pove, da se je tam rodil eden največjih Slovencev, dr. Janez Ev. Krek. Z odkrito glavo sem dalj časa stal pred tem poslopjem, kjer je zagledal luč sveta veliki buditelj Slovencev.

Ko sem se v Oblakovi gostilni nekoliko okrepčal, sem se namenil da obiščem še Sodražico in od tam odidem v Ribnico obiskat prijatelja. — Gozdna pot, ki mora biti zlasti v poletnem času krasna, me je vodila vedno niže v dolino. Oddaleč sem že zagledal belo cerkevico pri Novi štifti, docim se je Sodražica sramežljivo skrivala v dolini za hribom. Pa ne dolgo; kmalu je bila razgrajena pred menoj v vsej širini in dolžini. Prijazen kraj je to — Mimo lepe vile z Gorškovim Kristosom v okrogli vdolbini na pročeljni strani, sem prišel do mosta čez potok Bistrice in nato sem bil kmalu sredi »Glavnega trga«. Tam zagledam da visi preko ceste neki papir; niseh, znal prebrati neke črte, zdaj večje, zdaj manjše, pa zvit in vse mogoče načine — Na stem velike hiše na vogalu pa zagledam drug papir. Kričee barve so pritegnile mojo pozornost nese Z zanimanjem pričnem brati; izvedel sem da se je vršila 18. jan. t. l. v nacionalni dvorani burka »Vražji Rudie. Do tu je bilo vse v redu. Toda naprej! Skoro me je rdečica polila pri naslednjih besedah. Na javnem razglasu bi od naprednih ljudi od »dramske sekcije« najtorej nacionalnega društva v Sodražici pričakoval takega neznanja najosnovnejših pojmov slovenske slovnice. »Obilo zabave in smeha za (?) pošt (?!). Povedali so dalje, da bo »f-o-l-o-s-a-l-n-o-s (sic!)« mucke, mucke!« — Nerazumljivo!

Vprašal sem mimoidočega posavnega moža, kakšni ljudje so vendar pri tej organizaciji, ki se upajo javno razbesiti tako oznanilo

Pa mi pove, da poleg domače »inteligence« tudi vse učiteljstvo, dvanajst po številu. Zanimal sem se dalje in vprašal, ali obstoja v tem trgu tudi Prosvetno društvo. »Seveda obstoja«. — »Pa ne sodeluje nobeden od učiteljev ali učiteljic?« — Tedaj se mi pa mož zasmeje in vpraša, kje imam pomet od sploh morem kaj takega pričakovati od učiteljev in učiteljic. — »Pri nase, sem nato nekoliko razdražen povedal, »pa dve učiteljici in en učitelj sodelujejo pri Prosvetnemu društvu in večkrat celo počitnice žrtvujejo, da morejo res uspešno pomagati in sploh voditi delo.« — Mož je skomignil z rameni — in odšel.

Počasi sem zamišljen odhajal tudi jaz. Tedaj zasliliš veselo in razposajeno vpitje otrok, ki so se vsipali iz šolskega poslopja. Prav tedaj, ko sem šel mimo šole, je bil pri vratih zbran razred, in čakal, da še enkrat pozdravi in odide. Tedaj zasliliš kratak in nerazločen vzklik, nato so se vsuli ven. Ker je čakal še en razred na odhod, sem nekoliko počakal in napel ušesa, da bi razločil, kako vendar v Sodražici otroci pozdravljajo, ko gredo iz šole. Kjerkoli sem namreč bil — in bil sem marsikje — povsod brez izjeme pozdravljajo »z Bogom«. Kako pa v Sodražici? Posluhnem! »Zdravci!« — O, to je pa nekaj posebnega. Hotel sem stopiti do gospodične ali gospe učiteljice, da bi vprašal, po katerem odluku države ali šolske oblasti so uvedli ta pozdrav in ga izsiljujejo od otrok, ko je vendar ta pozdrav lasten članom posebne organizacije. Pa ker ni bilo nobene gospodične ali gospe iz šole, nisem mogel izvedeti za tisti zanimivi odlok.

Marsikaj zanimivega se torej vidi in sliši v Sodražici. Polna najrazličnejših misli sem šel dalje; ogledal sem si še cerkev, ki je sicer prijazna, a vendar se potrebuje izpopolniti. Pred cerkvijo sem našel na postavno ženo in jo povpraševal po tem in onem. Medtem se je pričelo mračiti in v hišah so zagorele luči. Tudi v pridnični sobi župnišča je postalo svetlo, toda zagledal sem, da je sobo razsvetljevala — sveča. Mimogrede omenim — opazujeto električno omrežje — ženi: v župnišču je pa menda nastal kratki stik ali kaj, da sveča gori v sobi. — »O ne, v župnišču še nimajo elektrike.« mi ženska prav skromno pove.

Kako? Nimajo? Po čigavi krivdi? Kdo pa je pri vas predsednik občine, kdo v občinskem odhodu? No, to je pa res nekaj edinstvenega!

Umolknil sem in nisem vedel prav nič več. To je vendar preveč doživetja za en dan. Poslovl sem se od prijazne ženske, šel proti pošti in se nato z vozom odpravil prot. Zlebiču in dalje v Ribnico. — V mislih pa »mi« še enkrat obnovil vse, kar sem doživel v prijaznem trgu sodraškem. In sklenil sem, da bom povedal tudi drugim ljudem kako lahko človek strašno veliko doživi v enem samem dnevu — Popotnik.

NAZNANILA

n Duhovne vaje za dekleta bodo v Mali Loki od sobote zvečer 15. februarja do srede jutraj 19. februarja. Poljskega dela ni, zato prihitite na samotni kraj, da boste ločene od vsega sveta svoje duše prenovile v Bogu ter se tako pripravile za velikonočno vstajenje. Priglasite se takoj po dopisnici na nasov: Dom Brezmadežne, Mala Loka pri Ihanu, p. Domžale. Od tam boste takoj prejeli vsa druga pojasnila.

n Odbor Zveze absolventov kmetijsko-gospodinskih šol sklicuje izredni občni zbor, ki se vrši dne 9. februarja t. l. ob 11 dopoldne v prostorih kmetijsko-gospodinske šole v Marjanišču v Ljubljani. Vabimo!

n Hrušica pri Ljubljani, Na Svečnico ob 4 popoldne priredi OUZD v našem Domu predavanje o preprečevanju nezgod, varstvu zdravja in pomenu delavskega zavarovanja s slikami in filmom. Vstop prost.

n Skupina bojnikov selške doline s sedežem v Zelenikah naznanja vsem prijateljem in podpornikom, da se vrši 9. februarja t. l. ob 7 zjutraj v Prosvetnem domu v Zelenikah redni letni občni zbor skupine. Pridite!

n Katol. prosvetno društvo v Preski uprizori v nedeljo, 9. februarja ob 3 popoldne veseligrro v 5 dejanjih »Slaba vest«. Za nameček pa bodo zaigrali še naši fantje burko enodejanko »Zaklade« in zapeli kuplet »Čevljar in krojač«. Okolišani in domačini pridite — prav všeč vam bo. Cene običajne.

n Prosvetno društvo v Novi štifti pri Ribnici priredi na Svečnico pet dejank »Domenc. Pridite!

n Prosvetno društvo v Smartnem pri Litiji ponovi na Svečnico ob 3 popoldne v Društvenem domu igro »Ljubavi cvet je zamorjenec. Pridite pogledat še drugi!

PORAVNAJTE NAROČNINO!

»Denar... podkupovanje!« je pripomnil Servij.

Tudi jaz to slutim,« je nadaljeval pretor. »Moji ljudje so vse preiskali oziroma dognali do trenutka, ko je neznan german-ska sužnja izginila iz Fabijeve hiše in bil umorjen njen stražnik. S tem so končana moja poročila. Ali nisi morda sam odkril tako nadaljni sled o svoji nevesti?«

»Moji poizvedovalci so tudi že prodrli v zadnji kottiček, ne da bi kaj izvedeli,« je odgovoril Servij. »Fabijevi sužnji molče, kot bi celo njihovi jeziki bili uklenjeni in ljudje mestnega prefekta so zelo površni in v svojem poizvedovanju. Pri vsakem koraku čutim, kako deluje Fabijev denar in vpliv odličnih oseb.«

»Jaz sam sem tudi o tem prepričan in nimam da bi kazalo razposlati pripravne ljudi na Fabijeva posestva,« je odgovoril pretor.

»Tudi jaz sem že na to mislil,« je rekel Servij. In jaz sam pojdem na jug, da vodim poizvedovanja. Morda so ljudje in sužnji na jezeli bolj dostopni in zgovorni kot tu v mestu? Morda tudi skrivališča niso tam tako globoka in zastražena. Sam torej pojdem tja; ako se mi pa tudi ta poizkus izjalovi, in rimska podlost lopovov pripomore do zmag nad prefektom legiji, tedaj...«

»Pomisli, da si v Rimu,« ga je prekinil hribun.

»Vem in rečem Rimu v obraz, da bom toril svojo dolžnost kot mož in prizadeto trgovico maščeval,« je zaključil Servij razpršen.

Oba Rimljana sta molčala, ker sta čutila, da stoji German v tem oziru visoko nad njima, čeprav si sama nista mogla ničesar vtisniti.

Pretor za tujce ke je poslovlil. Istočasno je vstopil artemidos in izročil

prefektu papirni zvitek, prevezan z rudečim svilenim trakom, ki je bil na koncu zapečaten z vočnim pečatom.

»Od koga?« je vprašal Servij.

»Nepoznan sel je prinesel pismo in se odstranil, ne da bi povedal, kdo pošilja.

Servij je strgal trak in preletel vsebino pisma.

»Ničesar ne razumem,« je rekel in pomolil pismo Publiju.

»Morda ti bom jaz pomagal,« je rekel ta in vzel papir iz rok prijatelja.

Grško pisano pismo se je glasilo:

»Prijateljica, ki součustvuje s tvojo usodo, te pričakuje z veselo novico. Pridi nocoj tik pred polnočjo na Palatino pri zidu cesarskega vrta. Tam se zaupaj mirno naproti došlemu vodniku.«

Podpisa ni bilo.

»Ganka je kmalu rešena,« je rekel Publiju. »Našel si častilko, ki ti napoveduje sestanek.«

»Nobenega takega znanja nisem sklenil in slutim, da bi mi radi zabrisali sled za Tuznelko.«

»Dvomim. Na vsak način ti svetujem, da oblečeš pod tuniko oklep in vzameš spremeljevalca. Kajti noč je za ljubezen in zločin.«

Artemidor se je zopet pojavil in naznanil, da je miza pripravljena.

* * *

Nekaj ur pozneje je bil Servij v spremstvu Hermana in Sigfrida na poti k Palatino. Stopali so žrno, dokler so šli naravnost, vedno pa so se previdno ogledovali, ako so morali kreniti v drugo ulico. Revni del mesta, koder so šli je snival že v globokem spanju. Samo tu in tam se je opotekal zakasneli vinski bratec, ali pa so odmevali koraki mestne straže.

»Ali imaš morda sveže novice iz naših gozdov?« je vprašal Servij Hermana, ko so se bližali Palatino.

»V germanskih šotorih se govori, da vsa severna meja države odmeva bojnih pesmi,« je rekel Herman skrivnostno.

»Vsa?« je neverjetno vprašal prefekt.

»Skregani rodovi si segajo v roke in si obljubujejo v svetih logih varstvo in pomoč.«

»Kako dolgo pa bo trajala ta lepa sloga?« je pripomnil Servij bolj zase, kot da bi resno vprašal.

»Gospod!« je zaklical sedaj Sigfrid tako neprevidno glasno, da ga je Herman s prostim levim komolecem dregnul pod rebra, ker je imel v desnici bakljo.

»Vpostavite slovo med knezi; pa bo gotovo trajna, jaz pa, čeprav so še tako stare moje kosti, vam bom pomagal med preprostim ljudstvom in v boj bom šel tudi sam. Jaz sem sedaj prost, in sem vam na razpolago.«

»Ali najdeš med oproščenimi Germani še več takih drznih dečkov, ki bi bili pripravljeni pokazati svojo hrabrost?« je vprašal konjeniški prefekt.

»Navadno pozabijo naši bratje v rimski sužnosti hrabrost svojih prednikov, da celo svojo lastno. Med gladijatorji pa poznam vsaj deset takih, ki so zmogli vse podvzeti, kar nkažete.«

»Tu imaš denar in pogosti jih jutri s starim albanskim vinom; morda bomo potrebovali njihovih rok.«

Komaj je Servij izgovoril te besede, je opozoril Herman, da so prišli do zidu cesarskega vrta. Prefekt je ukazal svojim spremeljevalcem naj ostanejo za njim ter jih poučil, da bo posmatal glas ponočne grokraj, ako bi prišel v nevarnost in stopal potem sam dalje ob zidu.

Iz občinske pisarne

Občinski cestni odseki. Svojtas je banska uprava naročila vsem občinskim upravam, da sestavijo v roku leta 1935 vzdrževalni in gradbeni program za ureditev občinskega cestnega omrežja. Namen tega ukrepa je bil, da se važne lokalne cestne proge čim prej in na čim ekonomičnejši način spravijo v tako stanje, da bodo odgovarjale potrebam. Iz tega razloga se je moral v vseh občinah v okviru občinskega odbora ustanoviti poseben »cestni odsek« kot pomožni in posvetovalni organ občinskega odbora. Delokrog in naloga občinskega odseka je, sodelovati in podajati svoje mišljenje v vseh vprašanjih, ki se tičejo vzdrževanja in gradnje občinskih komunikacij, voditi evidenco o stanju občinskih cest, zbirati podatke o potrebnih popravilih in preureditvah na občinskih cestah, sestavljati predloge za čim hitrejšo in za čim racionalnejšo odpravo ugotovljenih poškodb in nedostatkov, sodelovati pri sestavi proračunov za celina in izredna gradbena dela na občinskih cestah, pregledovati ponudbe, načrte in proračune za vmerjavna dela ter o tem poročati na sejah občinskega odbora, proučevati možnosti kritja potrebnih gradbenih in vzdrževalnih stroškov, sodelovati pri ugotavljanju izrednih prispevkov za prekomerno uporabo obč. cest, sodelovati in zbirati podatke za sestavo vzdrževalnega in gradbenega programa za ureditev občinskih cest, nadzirati in sodelovati pri vseh vzdrževalnih in gradbenih delih na občinskih cestah, na vsaki seji občinskega odbora poročati o svojem delu, o ugotovljenih nedostatkih in o stanju občinskega cestnega omrežja itd. Inicijativa je dala banovina, na občinskih odborih pa je sedel, da poskrbe, da začne občinski cestni odsek s svojim delom, ki ga ni ravno malo. Tudi občinske ceste vpijejo po čimprejšnji popravili. S pametnim ravnanjem in nekoliko dobre volje se bo dalo tu gotovo precej storiti. Sedaj je prav skrajni čas, da se izvedejo najnujnejše popravila na občinskih cestah, dokler se ne začne splošno delo.

Vprašanje skočini pri bikih. Na željo interesov namerava banska uprava s posebno uredbo urediti vprašanje akočnin pri bikih, zlasti še pri rodovniških bikih. Občinske uprave imajo naročilo, da v tem postopku sporoče do 15. februarja t. l. okrajnim načelstvom eventuelne svoje želje in zahteve glede tega vprašanja. Dolžnost občinskega kmetijskega odbora je zato, da se o tem posvetuje in poda svoje poročilo. Samo, ako bo vsaka občina sodelovala pri ustvaritvi se brezposelno potrebne uredbe, bo ta dobra in v korist živinorejcev Slovenije.

Izdajanje spriceval in listia našim državljanom v inozemstvu. Ker se je že večkrat dogodilo, da so se nekateri naši državljanji, ki živijo v tujini, obrnili naravnost na naša upravna oblašča I. stopnje (občine), da jim izdajo razna spricevala in potrdila in da so ta oblašča nato zahtevane listine poslala posredno neposredno na njihov naslov, vsled česar so pa v nekih slučajih nastale prilike, je banska uprava naročila vsem občinskim upravam, da dostavljajo listine našim državljanom v tujini brezposelno le po pristojnih naših inozemskih zastopstvih.

Prošnje za lovske karte se morajo vlagati po določili §7 zakona o lovu pri občini prosičevega bivališča, da potrdi resničnost navedb v prošnji. Kaj morajo vsebovati take prošnje, vsebuje poseben odlok banske uprave, ki so ga dobile vse občine. Dobe se pa vzorci za prošnje že tiskani pri raznih ljubljanskih tiskarnah. Tiskovine za lovske karte stanejo 2 Din, drž. taksa za lov brez psa znaša 30 Din, z 1 psom 40 Din, z 2 psoma 50 Din, z več psi 60 Din. Razen drž. takse mora plačati prosilec 50 odstotno banovinsko takso k drž. taksi ter 10 Din kot doprinos v banovinski lovski fond. Drž. in banovinske takse se morajo prilagoditi prošnjam brezposelno v kolektivih, doprinos v banovinski lovski fond pa brezposelno v gotovini. V interesu strank je, da se takoli, ko imajo svoja prošnja potrjena od občine, osebnostno z njo napote k okrajnemu načelstvu, kjer dobe takoj lovske karte, ako je prošnja v redu.

POZABI TEZKE URE,
VENDAR ZAPIŠI SI V DNO DUŠE,
KAR SO TE NAUČILE

Sv. Frančišek Sal.

P I S A N O P O L J E

Zdravstvena zadruga v Ponikvah

Gospod dr. Kožuh Ludovik piše v zadnjem »Zdravju« tudi sledeče:

Lani sta presadila misel zdravstvenih zadrug v Slovenijo ravnatelj higijskega zavoda v Ljubljani gosp. dr. Ivo Pirc in gosp. dr. Bojan Pirc. Z največjim veseljem in poživljenostjo je ustanovil prvo zdravstveno zadrugo v Sloveniji v Ponikvah gosp. Mrkun Anton, župnik dobrepoljski. Zadrugnim zdravnikom je bil imenovan podpisani. Začelo se je bilo določeno, da zadrugni zdravnik uradno štirikrat na teden popoldne v Zadrugnem domu v Ponikvah. Nepridržano uspešen razvoj zdravstvene zadruge v prvih treh mesecih obstoja pa že zahteva stalnega zadrugnega zdravnika s sedežem v Ponikvah. Vpisalo se je v zadrugo doslej 186 družin z nad 1000 člani.

Katere so naloge zdravstvene zadruge? Da širi smisel zdravstva, da stremi za tem, da življenje na ozemlju zadruge odgovarja modernim zdravstvenim predpisom; da daje zadrugnikom takojšnjo, izdatno in ceneno zdravniško pomoč; da si ustanovi zadrugno lekarno, iz katere daje zadrugnikom zdravila s precejšnjim popustom; da nudi zadrugnikom v slučaju bolezni ali smrti s posojilom denarno pomoč itd.

Organi zdravstvene zadruge so: upravni, nadzorni odbor, občni zbor, službeno ter zdravniško osebje, to so: zdravnik, zaščitna sestra, razkuževalcec itd. Sredstva za poslovanje zdravstvene zadruge so: deleži zadrugnikov, članarina, vloge, posojila, rezervni fond, dobrovoljni prispevki, pomoč države itd.

Pri zdravstveni zadrugi v Ponikvah je delež 25 Din, vpisnina 10 Din ter mesečna članarina za družino 5 Din. Za letno članarino 60 Din ordinira zadrugni zdravnik v zdravstvenem domu za vse člane družine brez ponovne nagrade vse leto. Zdravniški obisk na domu se računa posebej. Nagrado določa zadrugni zdravnik v sporazumu z odborom zadruge. Zdravila iz zadrugne lekarne za člane se izdajajo s 30% popustom.

Kakor razvidno, so ugodnosti za člana zdravstvene zadruge velike. S kakšnim zupanjem in veseljem je bila sprejeta od našega kmetijskega ljudstva zdravstvena zadruga v Ponikvah, priča njen trimesečni obstoj. Da vidite s kakšno poživljenostjo in pridnostjo primejo za delo naši vrli kmetje-člani te zadruge, zavedajoč se vzvišenega poslanstva takega dela za blagor, napredek in zdravstvo našega naroda. Zato kličemo revnejšim okrajem naše ožje domovine, ustanovite si svoje zdravstvene zadruge, pokličite zdravnika v bližino svojih vasi, da vam stoji ob strani v težkih dneh bolezni in trpljenja!

Na štor se je nasadila

V cmureško občino je prišel brezposelni ključavničar Anton Oister iz Preddvora pri Kranju. Z njim je hodila po svetu že eno leto 28 letna Marija Margol, ki je bila v blagoslovljenem stanju že v sedmem mesecu. Na cmu-

reški občini sta dobila od župana dovoljenje, da si lahko poiščeta pri kmetih zaposlitev, da jo dobita, in začelo se je za oba romanje od kmeta do kmeta. Oister in Marija Margol sta šla skozi Ferkov gozd iz Svečan v Cmurek. Bližnjica vodi po hudi strmini nad obrežjem Mure ter je sedaj zaradi dežja in snega zelo spolzka. Oister je šel naprej, Marija pa kakih 50 metrov za njim. Ko je Oister prišel na vrh brega, se je Marija ustavila šele na polovici strmine pri dveh drvarjih Joželu Mezgecu in Jakobskega dola in Ferkovem hlapcu Joželu Kurniku. Oba sta jo posvarila, naj pazi na pot, v tistem trenutku pa je že zdrsnila ter strmoglavila po bregu navzdol. Kakih 30 metrov nižje pa je priletela na priostren drevesni strom tako silo, da se je nanj naravnost nasadila s spodnjim delom života. Drvarja in Oister so ji naglo prihiteli na pomoč ter jo osvobodili s strašne pasti, iz strahovite rane pa je takrat krvavela, da je v kratkem času izdihnila.

Mrtvega so našli pod smrečo

Vso tomišelsko občino in tudi drugo podkrmirsko naselja je vznemirila skrivnostna smrt 28 letnega posestnikovega sina Petra Smoleta iz Bresta. Ono sredo je odšel v »Štani boršč« pod Krimom, da nabere omelja, ki se vzpenja po smrekah in ki je rabijo za omela zlasti peki. Ker ga popoldne ni bilo domov, so bili domači v velikem strahu in začeli v ga iskati. Zaman. Drugi dan so ga šli iskati mnogi kmetje v krmiske gozdove, da bi ga kje poiskali, zakaj bili so uverjeni, da se je noralo mlademu fantu kaj hudega primerilo. Šele v petek so ga našli mrtvega pod veliko smreko. Prvotno so mislili, da se je ubil, ki je mogoče padel pri nabiranju omelja s smreke. O žalostni smrti so bili obveščeni tudi orožniki, ki so odšli z izjanskim zdravnikom dr. Maksom Bitencem v Brest, kamor je bilo pokojnikovo truplo prenešeno. Ko so truplo umili in natančneje pregledali, je zdravnik ugotovil, da je bil Smolet ustreljen. Smrton nevaren strel je dobil v prsa, obstreljen pa je bil še na dveh drugih mestih na rokah. Orožniki so uvedli poizvedbe. Zapri so nekoga lovskega čuvaja. Ko bo preiskava končana, bomo o tem čudnem dogodku še kaj povedali.

Pevske zbori na deželi

Tudi na deželi, ne samo v mestih, imamo dobre pevske zборе, ki jih je prijetno poslušati. Marsikatera »primadona« na deželi poseka s svojim naravnim glasom mestno (gledališko) pevko, ki pači svoj glas s tisenjem. Pred leti je prišla neka mestna pevka pet v neko vaško cerkev. Komaj je začela odprla, že se je vsa cerkev obrnila na kot in po cerkvi se je slišal glasen smeh, tako je tresla glas.

Pa tudi podeželski pevske zbori imajo svoje napake. Napaka je ta, da pevci ne izgovarjajo pravilno nekaterih besed. Posebno pri latinskem petju nekateri pevci — včasih pa tudi pevovodje — izgovarjajo besede napako. Le poslušajte, kako izgovarjajo »Eccelsis«, namesto eks-celsis. Čudno, pri pijati

poznajo »ekst«, pri petju pa nel — Tantom ergo, namesto tantum ergo. Et kom spirito too, namesto et kom spiritu tuo. »Cenoix«, naccnui, am-men, namesto amen itd. Tako pačenje besedi zbode ušesa tistih poslušavcev, ki razumejo latinsko. — Seveda ne morejo pevi izgovarjati pravilno, ako pevovodja izgovarja napačno. K lepemu petju spada tudi pravilna izgovorjava besed.

DROBTINE

Dežnik, ki razprši nevihto. Luž. Friderik Creeckl v Avstraliji je iznael »dežnik«, ki v kratkem času razprši grozečo nevihto in reši poljedelce usodne toče. »Dežnik« ima obliko kovinske amrečice z neštevilom bakrenih gulo različne velikosti na železnem ogrodju. Najdaljše sulice tvorijo sredino cele piramide. Če preti okoli nepotrebna nevihta, dvigne izumitelj »dežnik« kakor zastavo na vrh visokega droga. Vse sulice (do 4000 po številu) takoj pričnejo vleči iz oblakov elektriko in jo odvajajo v tla. To se godi popolnoma mirno in varno, ne da bi nastopale strele. Slišati je samo rahlo prasketanje in ponoči je »dežnik« posut s sinjastimi drobnimi lučkami. To odvajanje v toliko razredči električno napetost oblakov, da posamezne kapljice vode ozir. ledena zrna izgubijo vsako vzajemno privlačnost in se morajo razpršiti po nebu. Oblaki prično kopneti in kmalu popolnoma izginejo. »Dežnik« je tako poceni in enostaven, da bo po vsej priliki izpodrinil dosedanje drage velike aparate, ki jih rabijo napredni poljedelci zoper nevihte.

Japonci rastejo. Japonska vlada je te dni statistično dognala, da Japonci v rasti napredujejo. Japonke so za dva in pol cola večje kot pred tridesetimi leti, moški pa za pol cola. Hkrati je vlada ugotovila, da moški slabše vidijo in ne »naočnike« več kot polovica slušateljev na japonskih univerzah. Ženskam vidje ni oslabele. — Tudi pri nas je baje mladina višje rasti in tudi pri nas peša vid. Saj zelo že nosijo naočnike otroci v ljudskih šolah. Seveda so tudi taki, ki jih nosijo bolj zaradi »učestnosti«.

»Kristusova vasa« v Indiji. Blizu Madrasa v Indiji leži vasica, ki si je nadela ime »Christianspet« — »Kristusova vasa«. To pa po pravici, saj je vseh njenih 472 prebivalcev katoličanov. Župnikuje jim star, bolehen duhovnik-domačin. Vsi vaščani ga silno ljubijo in so ponosni na to, da ga imajo med sabo. Ko se zvečer vracajo iz riževih plantaž po težkem delu domov, se podajo k svojemu staremu župniku, ga na ramenih ponese v sredo vasi in v boru, ki mu predseduje župnik, se nato razpravljajo vse vaške in družinske težave. H koncu izmoli do glas večerno molitev, župnik da svoj blagoslov in vsakdo se poda k počitku zadovoljen, da živi v miru »Kristusove vasi«.

Dogodek. Stalin se je hotel nekoč na lastne oči prepričati o položaju malega ruskega kmeta. Pelial se je na deželo in obiskal nekega kmetiča. »Kako je zdaj tovariš?« ga je pobaral. »Ni slabo, ni slabo, očka komisar.« »Kaj se to pravi: ni slabo? Ali je boljše ali slabše kakor prej?« »Ni boljše, očka komisar, ni boljše. Glej poprej sem mel dvoje srajc in dvoje spodnjih hlač, zdaj imam samo eno srajco in ene hlače, a še to je vse razgano.« »Tovariš,« ga je prekinil Stalin, »blaginja loveštva vendar ne zavisi od hlač in srajc. V Afriki živijo zamorci, ki sploh nimajo hlač in srajc.« Ruski kmetič je začudeno dvignil glavo: »Kaj brez srajc in hlač živijo tam? Glej, glej, kdo mi misli, da imajo tam že tako dolgo boljše življenje.«

V dobi zvočnega filma. Moj prijatelj se je počel s filmsko igralko. — Njegova zakonska sreča po odvisna od tega, kakšno filmsko igralko je dobil za ženo — nemo ali govorečo.

Da boš dobro spal. Prof. Iselin iz Bazileje je v neki švicarski medicinski reviji navodila za eno vrsto spalne gimnastike, ki naj olajša in pomaga spanje. Po njegovem mnenju gre pred vsem o to, da se zmanjša notranji pritisk v lobanji. To dosežemo zlasti z vročimi nožnimi kopelmi, preden zremo spat, bodisi z daljšim globokim vdihavanjem in izdihavanjem. Posebno priporočljivo je, položiti pod tilnik žimnato blazino in upogniti glavo na stran, tako da se hrbtenična dovodnica krvine in se možganom zavre prevelik dotok krvi. Če ne moreš spati, delaj vsaj tako, kakor da spiš,

t. j. zapri oči in obrni pod vekami očesni jabolki navznoter in navzgor. Po teh pripomočkih je baje večina umetnih uspalil odveč.

Nov rekord. — Treščilo je in zahreščalo v drevesju Čavnarjevega vrtja. Ko je gospodar prišel iz hiše, je videl, da je v vejah hruške visel polomljen aeroplan, pilot pa je pravkar plesal s hruške. — Kaj pa počenjate tu gori? — ga je vprašal začuden Čavnar. — Nov rekord sem hotel doseči, — je odvrnil letalec še ves prestrašen. — No, potem ste ga pa dosegli, — je odvrnil Čavnar, — kajti še nikdar ni nikdo plesal s hruške, ne da bi prej plesal gori.

Enkrat je nastopilo v cirkusu pred občinstvom 12 mladih slonov. Korakali so eden za drugim v krogu in bi se bili morali naenkrat vsi vleči na povelje krotitelja. Bogznanj, iz katerega vzroka so odrekli vsi pokorščino. Nobeno strabovanje ni pomagalo, sloni so stopali v krogu, ulegel se ni nobeden. Konaj so jih spravili izpred gledalcev. Ko so bile živali v svojih stajah, so ubogale. Celih 14 dni pa ni hotela omenjena skupina poslušati gospodarja javno pred radovedneži. Po preteku 14 dni se le so se sloni zopet in vedno pokorili.

Nekoč je sedel stari slon v težkem tovornem avtomobilu, katerega je tiščal naprej z glavo njegov tovariš. — Slonski potnik je brez vsakega povoda skočil z vozila in pomagal prijatelju porivati avto. Nikdo ga ni mogel pripraviti do tega, da bi bil pri isti predstavi sedel zopet v voz.

Dva indijska slona sta se spila med seboj pri dobro obiskanem nastopu. Spor, ki je grozil z vso resnostjo, so onemogočili na ta način, da so enega slona porinili izpred gledalcev. Ko je videl drugi, da je ostal sam brez nasprotnika, je zajel iz čebra z rikem vodo in je brizgal med prestrašeno občinstvo. Nad obiskovalci cirkusa si je spuščal tako jezo, dokler niso pobegnili vsi.

Po trditvi strokovnjakov je najbolj trmasta kamela. V cirkusu je nastopila dobro izvežbana kamela z imenom »rustane«. Pri ježi je brzela v trahu in galopu, se vzpenjala kvišku ter padala nazaj na tla, dokler ni odfrčal z njeneza hrbta najboljši jezdce. Ko je bil jezdce iz sedla, je šla kamela od enega sedeža do drugega in pljuvala obiskovalcem v obraz in po obleki. Kakor znano, je kamelina slina nekaj nezmožno gnušnega in je sploh ni spraviti iz obleke. Ko so zavarovali žival proti pljuvanju z nagobčnikom, sploh ni hotela nastopati pred javnostjo.

Lansko leto je bilo v Združenih državah ameriških iz zdravstvenega ozira upokojenih 300 častnikov armade in mornarice.

Nadebna kuharica. — Ta gos je sijano spečena. — Da, že verjamem, ker jo je kuharica pekla za svojega fanta, pa sta se večeraj spila.

Previdnost. — Tale zdravnik je pa res uljuden mož. Vsakega bolnika spremi do vrat. — Da, da; nekoč je nekdo odnesel s seboj njegovo suknjo.

Potres. — Gospodinja je bila z delo sama doma, ko je naenkrat nastal potres in se je vsa hiša stresla. O moj Bog, je vzklila gospodinja, svet se podira, pa ni nobenega vruga doma.

Laž. — Samo trikrat v življenju sem se zlagala, pravi dama. — In zdaj ste se zlagali četrti, pripomi hudomušni kavalir.

Pravi vzrok. — Ali veste, zakaj imajo gosti tako dolge vratove? — Ker so jim tako dolgi zrasli. — Ne, temveč zato, da ne utonejo, če zaidejo v globoko vodo.

Rojena brez grla. Nedavno je bila rojena v nekem ameriškem mestu deklica, kateri je bila odprtina v grlu zarasla. Zdravniki so takoj izvršili zasilno operacijo in zdaj otrok lahko diha skozi gumijasto cev. Podvrgli jo bodo še drugi operaciji, pri kateri nameravajo spraviti grlo v običajno stanje.

Za žganjekuho

dobite najboljšo brinje, fige in rozine

pri trvdki FRANC POGAČNIK d.o.o., Ljubljana, Tyrševa cesta 33. JAVNA SKLADIŠČA (Balkan).

Prehlicna izjava

Podpisani Zaje Jakob, posestnik, Vevče 101, prakticujem in obžalujem, kar sem žaljivega govoril o Lukec Mariji, zasebnici, Zg. Kašelj 104, ker je vse neresnično, ter se ji zahvaljujem za odstop od kazenskega progona. Zaje Jakob.

n Snehberje-Zadobrova. Devsko društvo priredi v nedeljo 2. februarja ob 3 popoldne »Devski in godalni koncert« lepih narodnih pesmi.

Šviga — švaga politika

(Iz Bele Krajine.)

V zadnji številki »Slovenske zemlje« je dopis iz Bele Krajine, ki skuša ovreči pisanje »Domoljuba«. To mačkovsko glasilo za Slovenijo, katerega belokranjski dopisnik, neki gospod Š., ki se je v prejšnjih številkah podpisoval s polnim imenom skuša opravičiti postopanje nekaterih Belokranjcev s tem, češ, da bi bili tudi oni še veon pristasi bivše SLS, da pa ne morejo slediti voditelju SLS sedaj, ko ta več ne obstoja. Toda bojimo se, da tudi ta trik gospoda Š. Belokranjce ne bo navdušil za njegovo politiko. Vedeti moramo namreč da gospod Š. ni bil nikdar pristasa SLS, čeprav se danes za njo zaykma nasprotno, g. Š. je bil vnet in zvest pristasa g. Puelja in je bil celo eden od njegovih »fjeldveblov« ter je vodil takratne belokranjske samostojneže in jim na vse načine prigovarjal, naj glasujejo za gosp. Puelja, ki je z vsemi svojimi poslanci gladko glasoval za centralistično vidovdanskno ustavo, ki je slovenskemu narodu prizadela toliko gorja, in katero danes g. Š. in njegovi tako napadajo. Še več, ko je bilo kone. »lave samostojnežev, je g. Š. pristopil v JNS in tudi bil njen velik priganjač. Plačilo: izvoljen oziroma imenovan je bil pri obč. volitvah l. 1933. za podžupana. Kot tak je tudi pred dvema letoma podpisal zaupnico dr. Marušiču in g. Puelju, v kateri jima izreka vso svojo zadovoljnost z njihovim delom za slovenski narod in zvestobo do groba.

Danes pa so se razmere izpremenile. G. Š. je previden in pameten, seveda zase. Videl je, da s samostojneži ne bo več v Beli Krajini mogoče ničesar narediti, prav tako ne z JNS. Ker pa hoče on vedno biti nekaj »voditelječek« vsaj v svoji občini in ker gleda tudi na to, da gre njemu dobro, je hitro »spogrnul«, da je najboljšje, če postane »mačkovec«. In se ni motil; ko »mačkovec« se danes dobro počuti, brez ozira na to, da včasih tudi zelo »nohle« potuje po Sloveniji z avtom, kot agitator za g. dr. Vl. Mačka. Čudimo se, da nam Belokranjcem hoče ravno tak »šviga-švaga« dajati nauke in nam diktirati politiko. Belokranjci smo toliko pametni, da vemo, kdo je dosedaj za nas največ naredil in kdo so oni ljudje, ki so nam ostali tudi v najhujših časih zvesti, medtem ko je večina današnjih »mačkovec« sedela v občinskih odborih, ki jih je imenovala takrat vse-mogočna JNS s pomočjo sreskih načelnikov, žandarjev in nekaj drugih plačancev. Kar se pa tiče iskrenega sodelovanja z dr. Mačkom oziroma njegovimi pravnimi pristasi, pa se popolnoma pridružujemo pisanju »Slovenec« z dne 18. januarja t. l. kjer nam podaja zdravo in potrebno razlago mačkovstva v Sloveniji.

G. Š. pa svetujemo, da naj neha že s svojo večno, samo njemu koristno politiko in naj se rajši prime trdega kmečkenga dela, kakor ga opravljamo drugi Belokranjci. Kar se pa tiče g. kandidata, nismo hoteli reči, da v bodoče naj ne kandidira več, ampak samo ugotoviti da je g. kandidat kršil obljubo oziroma izjavo, dano pred 5. majem 1935. Belokranjci pa bomo ostali zvesti pravemu slovenskemu voditelju dr. Antonu Korošcu, ker naše načelo je bilo, je in bo: zvestoba za zvestobo.

k Občinska zakonodaja. Občinski načelniki (župani), odborniki in vsi občani se morajo zanimati za zakone in uredbe, ki zadevajo predvsem njihovo občino, odnosno pravice in dolžnosti, ki jih ima občina do občanov in nasprotno občani do občine. Dobrobit obeh je v točnem izpolnjevanju predpisov: Zakon o občinah — o volilnih imenikih in o sestavi kandidatih list 5 Din; Občni zakon, II. polnoma pregledana in popravljena izdaja s pripombami in stvarnim kazalom opremljena. Priredil R. Sterle, broš 40 Din, vez. 48 Din; Zdravstvena zakonodaja (zakoni, uredbe in pravilniki), priredil Janko Dolžan, I. in II. zv. po 80 Din; Zakon o narodnih školi 15 Din; Cestni zakon (promet), zbirka zakonov, uredb, naredb, predpisov o zaščiti javnih cest, potov in prometna na njih itd., zbral in priredil dr. Bogataj, broš 18 Din, vez. 24 Din; Zakon o lovu 7 Din; Zakoni o pospeševanju kmetijstva, o vinu, zatiranju boleznih in škodljivcev kult. rastlin, gozdov, živinoreji itd 25 Din; Zakon o drž. in samoupravnih cestah itd. 20 Din; Gradbeni zakon 8 Din. Vsi ti zakoni in uredbe se naročajo v Jugoslovanski knjigarni in Ljubljani.

VELIKANSKO ZNIŽANJE CEN ZIMSKE OBUTVE IN NOČAVIC **Bata**

Kot dobra gospodinja,
naredimo tudi mi
veliko čiščenje —
v naših skladiščih
Všted toga damo

20 %
popust

na:

Vso zimsko blago.

MIKADO,
RAGLANE,
DAMSKÉ ZIMSKE
PLAŠČE

BOY-BABY

20% popust je na originalne,
od tovarne predpisane cene.
ODLOČITE SE, POKLER JE ŠE ZALOGA!

TIVAR OBLEKE

Glasovir, na katerem morejo igrati tudi bol-
niki v postelji, so iznašli v Angliji.

Mali oglasnik

vsaka drobna vrstica ali tje prostor velja za
»mali« Din 5. Naročniki »Domoljuba« plačajo
»amo polovico ako kupujejo kmetijske po-
rebščine ali prodajajo svoje pridelke ali
svoje poslovske odnose obrtniki pomočniki
ali vajencev in narobe.

Pristojbina za male oglase se plačuje naprej.

Hlapca pridnega in po-
stnega sprej-
me takoj za vsa kmečka
deja Pečar, Nadgorica 3,
p. Jezica

En par dobrih čevljev
odsluži več kot
3 pari slabih. Naročite
pri Jernej Jeraj, Za-
poge, Smlednik.

Cepileno trsje
vinskih in namiznih
vrst ter korenjake za
zelena cepjenje nudi
v naborski kakovosti
trsnica Erman Ivan,
St. Janž na Dolenjski m.

V najem se vzame
posestvo z
vinogradom in sadov-
njakom ponudbe na
upravo pod »Dobro
gospodarstvo« 901.

Hupim dobro ohrane-
no slamorezni-
co, Teodor Remškar,
Brezovica pri Ljublj.

Fanta od 16 let dalje
starša sprej-
mem k živini, Brezo-
vica 27 pri Ljubljani.

Kmečki fant 20 let star,
svoje služ-
bo malega hlapca, Na-
slov v uravi Domolju-
ba pod štev. 1199

Kravo s telikom do-
bro mlekarico
prodam Dvor št. 2 pri
St. Vidu nad Ljubljano

Ženin! Prav tepe brne
suknje in obe
ke si nabavite najbolje
pri Preskerju, Sv. Petra
cesta št. 14.

Trgovina z železnico
Fr. Stupica v Ljubljani,
Gospodarska cesta 1
nudi in go-
nevestam
nam po nizkih cenah
kuhinjsko posodo, na-
vaden in najboljših
vrst Okrušeno za vsako
ceno. — Velno je v
zalozni obrtniško rodo,
stavbni material, se-
dišniki, peči, pižne, bra-
ne gnojnine in vodne
čr. alke itd. — Nakup
starih kovin — Pro-
daja čebelarških po-
trebščin, smoln. ka. 45.

Kravo s telikom do-
bro mlekarico,
prodam, Fink, Zalna.

Dehlo od 15—20 letno
za kmečka de-
spremem, — Serjak,
Črnaša: 139 Ljubljana

Breča svinja n. prodaj
Urbanč
Brezovica 41. 9.

Delitvene načrte, parcelacije, regulacije,
meje, zamenjave po-
mapi itd. izvršuje in daje tozadevna posredništva tudi za
pisarna vprašanja Geodetske pisarne »Zemlje-
merna«, Ljubljana, Kralja Petra trg št. 3.

»Domoljube« stane 58 Din za celo leto, za izposojnino 60 Din. — Izhaja vsako sredo. — Dopise in spise sprejema uredništvo »Domoljuba«. Tel. 25-44.
Prostor ene drobne vrstice v inseratnem delu stane 10 Din. — Naročnino, inserate in reklamacije sprejema uprava »Domoljuba«. Telefon 29-92.
Za posredništvo: Gregorij Požnjak. — Urednik: Jože Košiček. — Za Jugoslovansko tiskarno: Karel Čed.